

Θέματα Αναπηρίας

04

Το εθνικό αναπηρικό κίνημα της χώρας απαιτεί την υλοποίηση των Κυβερνητικών δεσμεύσεων για τα ζητήματα των ατόμων με αναπηρία χωρίς εκπτώσεις και περιορισμούς

23

Ολυμπιακοί Αγώνες Κωφών - Deaflympics

31

ameanet.gr: Μια e - Πύλη για τα Άτομα με Αναπηρία

ΤΕΥΧΟΣ

18

Αφιέρωμα:

Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία του Ο.Η.Ε.: το Άρθρο 12 «Ισότητα ενώπιον του νόμου»

Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία
Ελ. Βενιζέλου 236, 163 41 Ηλιοπούλη, Αθήνα

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ ΤΕΛΟΣ
ΚΕΜΠ.ΑΘ.
4702

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ: 2021 ΚΕΜΠ.ΑΘ.
ΚΩΔΙΚΟΣ: 3411

ΑΘΗΝΑ 2009

τεύχος 18
Αύγουστος
Σεπτέμβριος
Οκτώβριος

	Editorial	03
	Ανάλυση: Το εθνικό αναπηρικό κίνημα της χώρας απαιτεί την υλοποίηση των Κυβερνητικών δεσμεύσεων για τα ζητήματα των ατόμων με αναπηρία χωρίς εκπτώσεις και περιορισμούς	04
	Θέσεις: Η ιδρυματοποίηση πρέπει να κλειστεί σε ίδρυμα & τα άτομα με αναπηρία απελευθερωμένα να ενταχθούν σε σύγχρονες δομές διαβίωσης στην κοινότητα	08
	Βήμα: Νομαρχιακός Σύλλογος Ατόμων με Αναπηρία Ν. Λέσβου «Η Κυψέλη»	10
	Συνέντευξη: Βάσω Αρτινοπούλου, Αντιπρύτανης Παντείου Πανεπιστημίου	14
	Αφιέρωμα: Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία του Ο.Η.Ε.: το Άρθρο 12 «Ισότητα ενώπιον του νόμου» ...	16
	Παρουσίαση: Ολυμπιακοί Αγώνες Κωφών - Deaflympics	23
	Ευρωπαϊκά - Διεθνή: Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για την Αναπηρία: Το μέλλον δεν μπορεί να περιμένει	28
	Παρέμβαση για το προσχέδιο οδηγίας για την ίση μεταχείριση των ατόμων με αναπηρία	29
	Συνεργασίες: ameanet.gr: Μια e - Πύλη για τα Άτομα με Αναπηρία ...	31
	Η Ε.Σ.Α.μεΑ. παρεμβαίνει, προτείνει, διεκδικεί...	34
	Εκδόσεις: European Yearbook of Disability Law Volume 1 Gerard Quinn and Lisa Waddington (EDS.)	38

Ιδιοκτησία:
Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία - Ε.Σ.Α.μεΑ.
Εκδότης:
Βαρδακαστάνης Γιάννης
Πρόεδρος Ε.Σ.Α.μεΑ.
Διευθύντρια:
Χατζηπέτρου Ανθή
Αρχισυντάκτρια:
Θεωνά Άννα
Σελιδοποίηση - Διαχωρισμοί - Φιλμς:
ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ (210 6006430-1)
Εκτύπωση:
ΔΕΣΜΟΣ (210 6644156)

Γραφεία Ε.Σ.Α.μεΑ.:
Ελ. Βενιζέλου 236, 163 41 Ηλιούπολη, Αθήνα
Τηλ. 210 - 9949837
Fax: 210 - 5238967
E-mail: esaea@otenet.gr
<http://www.esaea.gr>

Εκδίδεται σε 7.500 αντίτυπα και διανέμεται δωρεάν.

Σε περίπτωση αναδημοσίευσης παρακαλούμε να αναφέρετε ως πηγή το "Θέματα Αναπηρίας".

Τα ενυπόγραφα άρθρα δεν εκφράζουν υποχρεωτικά τις απόψεις της Ε.Σ.Α.μεΑ.

Εν μέσω μιας ιδιαίτερα δυσμενούς οικονομικής συγκυρίας σε διεθνές επίπεδο και πολλών και σημαντικών εξελίξεων στο χώρο της αναπηρίας, η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία, από την πρώτη κιόλας μέρα ανάληψης της καθηκόντων από το νέο κυβερνητικό σχήμα, δηλώνει δυναμικά παρών σε όλες τις διαβουλεύσεις και τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων, ώστε να λαμβάνονται υπόψη τα ζητήματα που ταλανίζουν όλους τους Έλληνες και τις Ελληνίδες με αναπηρία. Με αναλυτικά Υπομνήματα, που μπορεί να διαβάσετε στη στήλη «Παρεμβάσεις», η Ε.Σ.Α.μεΑ. προτείνει και διεκδικεί σε όλους τους τομείς, τη διασφάλιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία και τη λήψη μέτρων για τη θωράκισή τους.

Επιπλέον, σε αυτό το Τεύχος εξετάζουμε το ζήτημα της μετάβασης από την ιδρυματοποίηση στη διαβίωση στην κοινότητα, μιας ριζοσπαστικής πολιτικής που προωθεί όλα αυτά τα χρόνια το εθνικό αναπηρικό κίνημα με σκοπό να γίνει πραγματικότητα και να μπορούν τα άτομα με αναπηρία να ζουν ως ελεύθεροι και ισότιμοι πολίτες, πολίτες με δικαιώματα που αναγνωρίζονται από το Σύνταγμα της Χώρας.

Η πιο σημαντική ίσως εξέλιξη τα τελευταία χρόνια είναι η υπογραφή της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, την οποία έχει υπογράψει και η χώρα μας και αναμένεται να την επικυρώσει το επόμενο διάστημα. Σε αυτό το Τεύχος, τα «Θέματα Αναπηρίας» εγκαινιάζουν την παρουσίαση της Σύμβασης ανά άρθρο, προκειμένου να ενημερωθούν όλα τα άτομα με αναπηρία για τα οφέλη που μπορεί να αποφέρει στην καθημερινή τους διαβίωση.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η Ε.Σ.Α.μεΑ. συμμετέχει δυναμικά στην πρωτοβουλία του Φόρουμ για τη δημιουργία και υιοθέτηση ενός Ευρωπαϊκού Συμφώνου για την Αναπηρία, ενός Συμφώνου στη βάση της Διεθνούς Σύμβασης, που αποσκοπεί στο να χαράξει την ορθή πορεία για καλύτερες, βαθύτερες και αποτελεσματικότερες πολιτικές υπέρ των ατόμων με αναπηρία.

Τέλος, στις επόμενες σελίδες, θα έχετε την ευκαιρία να γνωρίσετε μέσα από μια πρώτη παρουσίαση, τη νέα Διαδικτυακή Πύλη, ameanet.gr, για άτομα με αναπηρία, μια πύλη πλήρως προσβάσιμη με πολλές δυνατότητες, που έρχεται να αλληλέξει τα δεδομένα της διαδικτυακής περιήγησης των ατόμων με αναπηρία.

Καλή Ανάγνωση.

Ιωάννης Βαρδακασιάνης
Πρόεδρος Ε.Σ.Α.μεΑ.

Το εθνικό αναπηρικό κίνημα της χώρας απαιτεί την υλοποίηση των **Κυβερνητικών δεσμεύσεων** για τα ζητήματα των ατόμων με αναπηρία **χωρίς** εκπτώσεις και περιορισμούς

του **Γιάννη Βαρδακαστάνη**

Προέδρου της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία & του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία

Αναμφίβολα, από όποια οπτική γωνία κι αν δει κανείς την εποχή μας, είναι απόλυτα ασφαλές το συμπέρασμα ότι ως κοινωνία βιώνουμε μία βαθειά διαρθρωτική κοινωνική και οικονομική κρίση. Επίσης, ασφαλές είναι το συμπέρασμα ότι αυτοί που συνθήως πληρώνουν την κρίση είναι αυτοί που δεν ευθύνονται γι' αυτήν. Τα άτομα με αναπηρία και οι οικογένειές τους είναι οι τελευταίοι πολίτες αυτής της χώρας που φέρουν οποιαδήποτε μορφή ευθύνης γι' αυτό που ζούμε ως πολίτες, γι' αυτό που βιώνουμε όλοι καθημερινά στη ζωή μας. Εάν δε, συνοπολογίσει κανείς το γεγονός ότι τα άτομα με αναπηρία ακόμα και σε συνθήκες ευημερίας βιώνουν σε όλες τις εκφάνσεις της ζωής τους δυσμενή διακριτική μεταχείριση, αποκλεισμό και ανισότητα, τότε γίνεται βέβαιο ότι στις δύσκολες εποχές που ζούμε σήμερα ο κίνδυνος μίας βαθειάς και διαρθρωτικής περιθωριοποίησης των ατόμων με αναπηρία είναι ορατός και επικρέμεται ως δαμόκλειος σπάθη σε αυτόν το χώρο.

Πάντοτε, οι εκλογές, για όποιον φορέα αυτές κι αν διεξάγονται, ιδιαίτερα όμως και κυρίως - για να μην ισχυριστούμε αποκλειστικά - όταν αυτές διεξάγονται για την ανάδειξη της κυβέρνησης της χώρας, δημιουργούν στην κοινωνία, ανεξάρτητα από την κομματική προτίμηση των πολιτών στην κάληψη, το αίσθημα την ελπίδας, της προσμονής και της προσδοκίας ότι κάτι καλύτερο θα έρθει, ότι θα ξημερώσει μια διαφορετική ημέρα.

Συνήθως, όμως, η πραγματικότητα απέχει από την

ελπίδα, την προσμονή και την προσδοκία. Γι' αυτό, ένα από τα ζητήματα που αντιμετωπίζει το πολιτικό σύστημα της χώρας μας σήμερα είναι η βαθειά αναξιοπιστία του, καθώς και η δυσπιστία που, δυστυχώς, έχουν οι πολίτες απέναντι στο πολιτικό σύστημα και στους πολιτικούς.

Το ζήτημα αυτό είναι το μεγάλο στοίχημα της εποχής αλλά κυρίως είναι το μεγάλο στοίχημα και η μεγάλη πρόκληση για την κυβέρνηση που αναδείχθηκε από τις εκλογές της 4ης Οκτωβρίου. Αυτό το στοίχημα αφορά, φυσικά, και το σύνολο των πολιτικών κομμάτων που οι πολίτες με την ψήφο τους ανέθεσαν σε αυτά συγκεκριμένους ρόλους και συγκεκριμένες και διακριτές θέσεις στο πολιτικό στερέωμα του τόπου.

Το αναπηρικό κίνημα της χώρας παρακολούθησε με αίσθημα ευθύνης και προσήλωσης, στη βάση της αρχής ότι η αναπηρία δεν έχει χρώμα, τις τοποθετήσεις και τις δεσμεύσεις όλων των κομμάτων κατά την προεκλογική περίοδο στα ζητήματα της αναπηρίας. Και φυσικά, από όλα αναμένει, προσδοκά και ελπίζει ότι θα ανταποκριθούν θετικά στις δικές τους προγραμματικές δεσμεύσεις, στις δικές τους εξαγγελίες, στις δικές τους θέσεις, είτε για τα γενικότερα πολιτικά, οικονομικά και κοινωνικά ζητήματα είτε για τα ειδικότερα εξειδικευμένα θέματα που απασχολούν τα άτομα με αναπηρία και τις οικογένειές τους.

Η αναφορά που κάναμε πιο πάνω στα ζητήματα αναξιοπιστίας και δυσπιστίας που αντιμετωπίζουν οι πολιτικοί και η πολιτική στη χώρα μας, έχουν άμεση σχέση επίσης και με τα ειδικότερα θέματα που απα-

σχολούν το χώρο της αναπηρίας στην Ελλάδα. Η μη ανταπόκριση της κυβέρνησης και των πολιτικών κομμάτων στις δικές τους εξαγγελίες και δεσμεύσεις θα βαθύνει και θα διευρύνει το χάσμα που χωρίζει τους πολίτες από την πολιτική και θα επιδεινώσει το κλίμα της αβεβαιότητας και της δυσπιστίας.

Τα παραπάνω δεν τα γράφουμε για να καλλιιεργήσουμε ένα κλίμα απαισιοδοξίας και αβεβαιότητας. Αντίθετα με αυτό, η πρόθεσή μας είναι σαφής, κρυστάλλινη και διαυγής. Θέλουμε να επισημάνουμε, να υπογραμμίσουμε και να τονίσουμε ότι οι ελπίδες και οι υψηλές προσδοκίες που η νέα κυβέρνηση έχει φέρει και δημιουργήσει στην ελληνική κοινωνία, της δημιουργούν τεράστιες και συγκεκριμένες ευθύνες στο σύνολο της κοινωνίας και φυσικά ειδικότερα απέναντι στα άτομα με αναπηρία και τις οικογένειές τους, γιατί υπάρχει αδήρητη πολιτική, κοινωνική και οικονομική αναγκαιότητα, οι δεσμεύσεις που έχουν αναληφθεί από τη νέα κυβέρνηση μέσω του κυβερνητικού της προγράμματος και φυσικά μέσω των προγραμματικών δηλώσεων στη Βουλή απέναντι στα άτομα με αναπηρία και τις οικογένειές τους, να γίνουν πράξη με γρήγορους ρυθμούς και με διαρκή διαβούλευση με την Ε.Σ.Α.μεΑ και τα μέλη της σε όλο το εύρος των σχετικών ζητημάτων.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι το προεκλογικό πρόγραμμα της νέας κυβέρνησης έχει συμπεριλάβει συγκεκριμένες ρηξικέλευθες δεσμεύσεις και θέσεις για ζητήματα θεσμών αλληλά και για επιμέρους τομείς της πολιτικής που αφορούν σε όλα τα άτομα με αναπηρία. Θα παρακολουθήσουμε με διάθεση θετική την υλοποίηση των δεσμεύσεων, θα στηρίξουμε τις όποιες θετικές πρωτοβουλίες, αλληλά θα είμαστε αυστηρά και σκληρά απέναντι σε οποιαδήποτε ανακοιουθία ή αθέτηση αυτών των δεσμεύσεων.

Από αυτό εδώ το περιοδικό, από το πρώτο του τεύχος, έχουμε ισχυριστεί και υποδηλώσει ότι για το αναπηρικό κίνημα της χώρας, για τη Συνομοσπονδία και τους Φορείς Μέλη της στο σύνολο της επικράτειας, η θέση ότι η αναπηρία δεν έχει χρώμα, διαπερνά τη δράση, την κινητοποίηση και τις παρεμβάσεις προς την κυβέρνηση, τα πολιτικά κόμματα, όλες τις αρχές, το σύνολο της κοινωνίας. Αυτό δεν είναι καινοφανές σύνθημα, είναι ο πυρήνας του ιδεολογικού και πολιτικού στίγματος του αναπηρικού κινήματος στην Ελλάδα, την Ευρώπη και τον κόσμο, το οποίο

συνδέεται άρρηκτα με την άληη θεμελιώδη αρχή του αναπηρικού κινήματος «τίποτα για τα άτομα με αναπηρία χωρίς τα άτομα με αναπηρία». Σε αυτό δε το ιδεολογικοπολιτικό πλαίσιο εδράζεται και η οικουμενική θέση ότι η διάσταση της αναπηρίας πρέπει να διαχέεται και να εντάσσεται σε όλες τις πολιτικές, σε όλα τα προγράμματα από τη σύλληψή τους.

Είναι πλέον νομικά, πολιτικά και ηθικά παραδεκτό ότι η αναπηρία είναι υπόθεση ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Το άτομο με αναπηρία, ανεξάρτητα από το βαθμό και το είδος της αναπηρίας, είναι φορέας δικαιωμάτων, είναι υποκείμενο της τύχης του. Αυτή η αρχή πρέπει να βρίσκεται στο επίκεντρο της ασκούμενης πολιτικής στη χώρα για την αναπηρία.

Από αυτό το περιοδικό, (Θέματα Αναπηρίας, Τεύχος 07), είχαμε αναφερθεί στο φαινόμενο του συμπνετικού συντηρητισμού και του κολλακευτικού λιαϊκισμού, που είναι ουσιαστικά η μεταμφίηση της αλήστου μνήμης φιλιανθρωπικής προσέγγισης και περιγράψαμε εκεί, το πώς επιχειρείται, με την επανεμφάνιση αυτού του φαινομένου, η αμφισβήτηση της ανθρωποκεντρικής προσέγγισης στα ζητήματα της αναπηρίας, η υπονόμηση του ρόλου του κράτους ως εγγυητή των δικαιωμάτων των πολιτών και η ανάδειξη των σύγχρονων φιλιανθρωπων ως θεματοφύλακες της κοινωνικής συνοχής. Τηλεμαραθώνιοι, ραδιομαραθώνιοι και έρανοι κάθε μορφής που έχουν ως σημείο αναφοράς και στο επίκεντρό τους την αναπηρία, πρέπει να απαγορευτούν ως πλήρως αντίθετες λειτουργίες με τη δικαιωματική προσέγγιση στην αναπηρία. Οι εν' λόγω εκδηλώσεις κινητοποιούν και χρησιμοποιούν τον οίκτο των πολιτών, δηλαδή τοποθετούν τα άτομα με αναπηρία, αντικειμενικά στη θέση του αντικείμενου οίκτου και ελέους, επιχειρώντας να προσελκύσουν την οικονομική συνδρομή πολιτών φορέων και επιχειρήσεων για την άσκηση πολιτικών και για τη χρηματοδότηση συγκεκριμένων έργων.

Αναμένουμε από τη νέα κυβέρνηση, με σαφή, κρυστάλλινη και διαυγή τρόπο, να θέσει τέλος σε αυτή την άμεση και έμμεση παραβίαση των ανθρωπίνων και συνταγματικών δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία στη χώρα μας. Αυτή η προσβολή της προσωπικής ακεραιότητας και της ατομικής και οικογενειακής υπόληψης των ατόμων με αναπηρία, πρέπει να τελειώσει οριστικά στην πατρίδα μας. Ο ισχυρι-

σμός ότι ζούμε σε μια ανοιχτή πλουραλιστική κοινωνία και εκδηλώσεις αυτής της μορφής μπορούν να οργανώνονται ελεύθερα από τους πολίτες, δεν μπορεί να ισχύσει όταν αυτές οι εκδηλώσεις βρίσκονται σε πλήρη αντίθεση με την ανεμπόδιστη άσκηση των ανθρωπίνων και συνταγματικών δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία στην Ελλάδα. Αλλά γι' αυτό το θέμα θα έχουμε συγκεκριμένο άρθρο σε επόμενο τεύχος του περιοδικού, καθώς επίσης θα γίνουν και συγκεκριμένες παρεμβάσεις από την Ε.Σ.Α.μεΑ στην κυβέρνηση και τη Βουλή.

Τα άτομα με αναπηρία και οι οικογένειές τους αναμένουν, επιδιώκουν και διεκδικούν στη νέα περίοδο που εισερχόμαστε, να διαμορφωθούν πραγματικές και ουσιαστικές προϋποθέσεις ανεμπόδιστης άσκησης των δικαιωμάτων τους σε όλους τους τομείς της ζωής, ανεξάρτητα από το βαθμό και το είδος της αναπηρίας τους. Τα άτομα με αναπηρία και οι οικογένειές τους, χωρίς υπεκφυγές και περιστροφές, απαιτούν από την κυβέρνηση της χώρας αλλά και από τα άλλα κόμματα που συμμετέχουν στη Βουλή, να διαμορφώσουν τις αναγκαίες συνθήκες έτσι ώστε να τεθούν σε εφαρμογή νέες πολιτικές που να συνάδουν με τη δικαιωματική προσέγγιση στην αναπηρία. Επισημαίνουμε και τονίζουμε ότι η αναβάθμιση και η θεσμική μεταβολή καθώς και η προσαρμογή της νομοθεσίας και των πολιτικών που ασκούνται στην Ελλάδα για τα ζητήματα της αναπηρίας, μπορεί να επιτευχθεί μόνο αν δυο βασικές συνιστώσες τηρηθούν απαραίτητα.

Η πρώτη συνιστώσα αφορά στη συνολική αλλαγή των πολιτικών που ασκούνται σήμερα για την αναπηρία στην Ελλάδα. Σε όποιον τομέα και να αναφερθεί κανείς, θα διαπιστώσει ότι η παραπάνω θέση βρίσκει την επαλήθευσή της. Που να πρωτοαναφερθούμε. Στην υγεία, στην πρόνοια, στην εκπαίδευση, στην απασχόληση, στην προσβασιμότητα; Όποιον τομέα και να επιχειρήσει κάποιος να αναλύσει, θα διαπιστώσει ότι εμφορείται πρώτα από όλα από την παλιά αντίληψη για την αναπηρία και φυσικά από τεράστια ελλείμματα πολιτικής, που όμως έχουν αντανάκλαση άμεση και δυσμενή στην καθημερινή ζωή των ατόμων με αναπηρία. Γι' αυτό πρέπει να αλλιάξουν όλα, για να μπορούμε να μιλάμε για σύγχρονες πολιτικές που δεν έχουν στραμμένη την πλάτη τους στο μέλλον.

Εάν οι θεσμικές αλλαγές είναι η πρώτη συνιστώσα μιας συνολικής αλλαγής των δημόσιων πολιτικών για την αναπηρία στη χώρα, η δεύτερη συνιστώσα δεν είναι άλλη από τη δημόσια χρηματοδότηση αυτών των πολιτικών. Μία δημόσια χρηματοδότηση, η οποία πρέπει να είναι διασφαλισμένη και εγγυημένη σε βάθος χρόνου. Μόνο όταν οι θεσμικές αλλαγές είναι επαρκώς χρηματοδοτούμενες από το κράτος, τότε μόνο αποκτούν σάρκα και οστά, γίνονται χειροπιαστή πραγματικότητα οι δεσμεύσεις και οι εξαγγελίες. Σε αντίθετη περίπτωση, το χάσμα μεταξύ εξαγγελιών και πραγματικής πολιτικής διευρύνεται, η δυσπιστία των πολιτικών απέναντι στο πολιτικό σύστημα βαθιάει και ο φαύλος κύκλος συνεχίζεται. Τα παραπάνω συνιστούν τις αναγκαίες και ελάχιστες προϋποθέσεις για τη μετάβαση στο μέλλον, ένα μέλλον που για άλλες χώρες είναι αυτονόητο αλλά που σε αυτόν τον τόπο φαίνεται ότι εκτός από το κυνήγι του ονείρου έχουμε δυστυχώς και την επιδίωξη του αυτονόητου.

Με άλλα λόγια, τα άτομα με αναπηρία και οι οικογένειές τους επιδιώκουν και διεκδικούν να θεσπιστούν και να εφαρμοστούν σύγχρονες πολιτικές δημόσιου χαρακτήρα με σοβαρή και διαχρονικά εξασφαλισμένη δημόσια χρηματοδότηση.

Σίγουρα, η διάσταση της αναπηρίας πρέπει να ενταχθεί στο σύνολο των πολιτικών όλων των Υπουργείων, της αυτοδιοίκησης κάθε βαθμού και φυσικά σε όλους τους δημόσιους φορείς, έτσι ώστε εφαρμόζοντας την αρχή και τη μεθοδολογία του «σχεδιάζοντας για όλους» να παράγονται καθολικές υπηρεσίες και πολιτικές, οι οποίες να είναι προσβάσιμες σε όλους τους πολίτες. Η παραπάνω θέση αφορά στο σύνολο των λειτουργιών σε πολιτικό, κοινωνικό, οικονομικό και πολιτιστικό επίπεδο, από την καθημερινότητα έως τα πλέον εξειδικευμένα θέματα π.χ. την αδειοδότηση για τη λειτουργία μιας καφετέριας, ενός εστιατορίου, ενός κινηματογράφου, ενός θεάτρου, μιας παιδικής χαράς, ενός σχολείου, την κατασκευή δικτυακών τόπων, την πρόσβαση στις τράπεζες, τα καταστήματα, την κίνηση στην πόλη ..., ο κατάλληλος είναι ανεξάντητος. Η πρόσβαση όλων των πολιτών πρέπει να θεωρείται εκ των προτέρων δεδομένη και εξασφαλισμένη. Σε αντίθετη περίπτωση παράγονται ανισότητες, διακρίσεις και αποκλεισμοί.

Από την άλλη μεριά πρέπει να εκπονηθούν και να

εφαρμοστούν πολιτικές σε συγκεκριμένους τομείς, είτε για συγκεκριμένες κατηγορίες ατόμων με αναπηρία που βιώνουν καθημερινά πολλαπλή διάκριση, γυναίκες με αναπηρία, μετανάστες με αναπηρία κ.λπ. και φυσικά τι να πει κανείς για το πώς παραβιάζονται τα δικαιώματα των ατόμων με βαριά και πολλαπλή αναπηρία, όπως άτομα με νοητική αναπηρία, με αυτισμό, με σύνδρομο DOWN κ.λπ. Εδώ απαιτείται μία συγκροτημένη δημόσια πολιτική σε όλους τους τομείς, από την πρώιμη παρέμβαση στο εκπαιδευτικό ζήτημα, την κοινωνική υποστήριξη κατά την ενηλικίωση, την υποστήριξη των οικογενειών, τη δημιουργία ενός Εθνικού Δικτύου για την υποστηρίζόμενη αυτόνομη και προστατευμένη διαβίωση κ.λπ.

Σε αυτήν τη δεκαετία έχει συντελεστεί μία από τις θεσμικότερες και ουσιαστικότερες εξελίξεις στα ζητήματα των ατόμων με αναπηρία σε διεθνές επίπεδο. Αυτή η εξέλιξη είναι βέβαιο ότι θα επηρεάσει καθοριστικά και ουσιαστικά την πορεία των θεμάτων των ατόμων με αναπηρία τα επόμενα χρόνια, όχι μόνο στη χώρα μας αλλά και στην Ευρώπη και τον υπόλοιπο κόσμο. Αναφερόμαστε φυσικά στη διεθνή σύμβαση για τα ανθρώπινα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία του ΟΗΕ, η οποία ολοκληρώθηκε, εγκρίθηκε και τέθηκε σε εφαρμογή σε χρόνο ρεκόρ για τα διεθνή δεδομένα, σε σχέση με προγενέστερες συμβάσεις.

Η εν λόγω σύμβαση συμβολίζει την οριστική μετάβαση της διεθνούς κοινότητας από το ιατρικό στο κοινωνικό μοντέλο της αναπηρίας. Αυτή η σύμβαση συνιστά αδιαμφισβήτητη την οριστική αποδοχή και υιοθέτηση από τη διεθνή κοινότητα και τα κράτη μέλη της δικαιωματικής προσέγγισης στην αναπηρία. Ο αγώνας για την υλοποίησή της θα είναι δύσκολος, σκληρός και επίμονος. Το αναπηρικό κίνημα της χώρας αναμένει, η νέα Ελληνική κυβέρνηση - όπως έχει ήδη δεσμευτεί - αφού πρώτα προσυπογράψει το προαιρετικό πρωτόκολλο, να φέρει στη Βουλή για επικύρωση τη Σύμβαση και το προαιρετικό της πρωτόκολλο, θέτοντας σε κίνηση τις διαδικασίες πλήρους και χωρίς εκπτώσεις εφαρμογής της στη χώρα, αποδίδοντας στις ελληνίδες και τους Έλληνες με αναπηρία τα δικαιώματα που αυτή εμπεριέχει με καθαρό και διαυγή τρόπο.

Παράλληλα, όμως, στην Ευρώπη και φυσικά στη

χώρα μας, η δεκαετία που ολοκληρώνεται έφερε υποβάθμιση των δημοσίων πολιτικών για την αναπηρία. Ακόμα και σε παραδοσιακές χώρες παγκόσμια πρωτοποριακές, όπως στη Σουηδία για παράδειγμα, μπορεί κανείς να δει μία συντηρητική στροφή σε αυτόν τον τομέα. Και αν αυτό κανείς το διαπιστώνει στη Σουηδία ή σε άλλες ανεπτυγμένες χώρες τους κόσμου, πόσο μάλλον στην Ελλάδα.

Γίνεται φανερό δηλ. ότι η περίοδος που ζούμε, η δεκαετία που ολοκληρώνεται, η πρώτη δεκαετία του 21ου αιώνα, χαρακτηρίζεται από ισχυρές αντιφάσεις σε όλους τους τομείς της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτικής ζωής, ακόμα και στο χώρο των ατόμων με αναπηρία. Αυτές οι αντιφάσεις οδήγησαν τους πολιτικούς αλλά και άλλους θεσμικούς εκπροσώπους, να αναφέρονται στα ζητήματα της αναπηρίας με ισχυρό λόγο μεν αλλά με ανίσχυρα μέτρα δε. Δηλαδή, τη δεκαετία που ολοκληρώνεται, μπορεί κανείς να τη χαρακτηρίσει ως την περίοδο της διέυρυνσης του χάσματος μεταξύ εξαγγελίας και πράξης. Γι' αυτό έχουμε αναφερθεί σε αυτό το κείμενο αρκετές φορές, στη δυσπιστία που οι πολίτες με αναπηρία και οι οικογένειές τους αισθάνονται απέναντι στην πολιτική και τους πολιτικούς. Ήρθε η ώρα των μεγάλων αποφάσεων, των οριστικών ρήξεων με το παρελθόν. Ήρθε η ώρα της μετάβασης στο αύριο, για να γίνει η Ελλάδα μια χώρα της ισότητας για όλους, για να σέβεται η Ελλάδα όλους τους πολίτες της και να τους εξασφαλίζει τη δυνατότητα να ασκήσουν ανεμπόδιστα τα δικαιώματά τους.

Το αναπηρικό κίνημα της χώρας μέσα από τη Συνομοσπονδία και τους Φορείς Μέλη της σε όλη την επικράτεια, θα αγωνιστεί με συνέπεια γι' αυτό. Με το σύνθημα «τίποτα για τα άτομα με αναπηρία χωρίς τα άτομα με αναπηρία» να δονεί τις καρδιές και τις ψυχές όλων, δηλώνουν παρών σε αυτήν την προσπάθεια. Η ευθύνη της νέας κυβέρνησης να ανταποκριθεί στις ελπίδες και τις προσδοκίες των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους είναι ιστορική, καθώς και η ευθύνη του αναπηρικού κινήματος να την υπενθυμίζει στην κυβέρνηση είναι επίσης δεσμευτική. Η ελληνική κοινωνία δεν μπορεί να αντέξει νέες απογοητεύσεις, νέες παληνωδίες, και νέες αθετήσεις. Το αναπηρικό κίνημα από τη μεριά του ατενίζει με αγωνιστική αισιοδοξία το μέλλον, το οποίο θα δείξει το μέγεθος και το βάθος των αλλαγών της νέας εποχής.

Η ιδρυματοποίηση πρέπει να κλειστεί σε ίδρυμα & τα άτομα με αναπηρία απελευθερωμένα να ενταχθούν σε σύγχρονες δομές διαβίωσης στην κοινότητα

Πολλές φορές έχουμε παρακολουθήσει σε συνέδρια, σε συναντήσεις, σε συνεντεύξεις και σε άλλες εκδηλώσεις γονείς ατόμων με βαριά αναπηρία, νοητική αναπηρία, αυτισμό, σύνδρομο down, βαριά και πολλαπλή αναπηρία να αναρωτιούνται τι θα συμβεί στα παιδιά τους όταν οι ίδιοι φύγουν από τη ζωή. Θα εγκληιστούν στα ιδρύματα; Θα ξεχαστούν από θεό και ανθρώπους; Αλλά μήπως και στο διάβα της ζωής τους δεν βιώνουν την αδυναμία της οργανωμένης Πολιτείας και κοινωνίας να παράσχει υπηρεσίες που θα διευκολύνουν την οικογενειακή ζωή, που θα δώσουν διέξοδο στα ίδια τα άτομα με αναπηρία; Αυτό δεν συμβαίνει άλλωστε και στο Εκπαιδευτικό μας Σύστημα; Τα παιδιά κυρίως με βαριά αναπηρία δεν είναι εκτός Εκπαιδευτικού Συστήματος; Το ίδιο δεν συμβαίνει και με τα Κέντρα Στήριξης, τα οποία είναι υποχρηματοδοτούμενα, δυσλειτουργούντα και αναποτελεσματικά; Και φυσικά τι μπορεί να πει κανείς για τα ιδρύματα αυτά καθ' αυτά!

Μέσα από τις σελίδες αυτού του περιοδικού έχουμε πολλές φορές αναφερθεί στις πιο ξεχασμένες ελληνίδες και στους πιο ξεχασμένους Έλληνες, δηλαδή τα άτομα με αναπηρία που διαβιούν κυρίως σε «ιδρύματα κλειστής περίθαλψης», όπως αποκαλούνται, αλλά και τα άτομα με αναπηρία που είναι υποχρεωμένα να παραμένουν κλεισμένα, δηλαδή φυλακισμένα, στα σπίτια τους, βιώνοντας, τόσο τα ίδια όσο και οι οικογενειές τους, έναν ιδιότυπο αλλά εξίσου σκληρό αποκλεισμό.

Στις αρχές της τρέχουσας δεκαετίας, η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία πραγματοποίησε μια έρευνα, τα αποτελέσματα της οποίας υπέβαλε με τη μορφή Έκθεσης στο πλαίσιο της 3ης Δεκεμβρίου 2000 - Εθνική Ημέρα Ατόμων με Αναπηρία - στον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων. Το θέμα αυτής της Έκθεσης ήταν το εξής: «*Τα "αόρατα" άτομα με αναπηρία και η διαβίωσή τους σε ιδρύματα κλειστής περίθαλψης - Κοινωνική "φροντίδα" ή "εγκλει-*

σμός"». Με το ίδιο περίπου θέμα επανήλθε στις 3 Δεκέμβρη 2004 με την Έκθεσή της «*Άτομα με βαριές αναπηρίες και πολλαπλές ανάγκες εξάρτησης: Οι αποκλεισμένοι ανάμεσα στους αποκλεισμένους - Κείμενο αναφοράς για τη μετάβαση από την Ιδρυματική Φροντίδα σ' ένα Εναλλακτικό Σύστημα Δομών και Υπηρεσιών*».

Και οι δύο προαναφερθείσες Εκθέσεις, οι οποίες διατίθενται μέσω της ιστοσελίδας της Ε.Σ.Α.μεΑ. (www.esaea.gr / Ενημέρωση / 3η Δεκέμβρη - Εθνική Ημέρα ΑμεΑ), αποδεικνύουν την προσπάθεια της Συνομοσπονδίας να γνωστοποιήσει στην ελληνική Πολιτεία τα σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι πιο αποκλεισμένοι μεταξύ των αποκλεισμένων και ως εκ τούτου να την κινητοποιήσει να αναλάβει άμεσα δράση για να ανατρέψει ριζικά την απάνθρωπη κατάσταση που επικρατεί στη χώρα.

Θέση του αναπηρικού κινήματος της χώρας είναι ότι ο εγκλεισμός των ατόμων με αναπηρία είτε στα ιδρύματα είτε στα σπίτια τους συνιστά κατάφορη παραβίαση των ανθρωπίνων και συνταγματικών τους δικαιωμάτων. Η κατάσταση αυτή πρέπει να ανατραπεί διότι αποτελεί όνειδος για τη σύγχρονη Ελλάδα του 2009.

Παρόλα αυτά καθημερινά εξακολουθούν να βλέπουν το φως της δημοσιότητας απαράδεκτες καταστάσεις που βιώνουν τα άτομα με αναπηρία σε αυτούς τους «μεσαιωνικούς» χώρους εγκλεισμού. Είναι αδήριτη ανάγκη, χωρίς εκπώσεις και δίχως περιορισμούς να τεθεί ένα οριστικό τέλος στην ιδρυματοποίηση κάθε μορφής και κάθε βαθμού, εφόσον δεν υπάρχει καμία δικαιολογία ούτε κοινωνική, ούτε πολιτική, ούτε οικονομική για τη συνέχισή της.

Αίτημα του αναπηρικού κινήματος είναι πως η χώρα πρέπει να μεταβεί μεθοδικά και συστηματικά από την ιδρυματοποίηση στη διαμόρφωση ενός Συστήματος Δομών και Υπηρεσιών Διαβίωσης στην Κοινότητα. Αυτό επίσης αποτελεί αίτημα των οικογενειών των ίδιων ατόμων με αναπηρία αλλά και της ελληνικής

η Υποστηρικτική Τεχνολογία. Έχοντας την Ειδική Πιστοποίηση πήραμε έγκριση για το έργο «ΠΡΟΗΓΜΕΝΕΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΑ ΑΜΕΑ ΤΟΥ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΜΕΑ Η "ΚΥΨΕΛΗ"». Μέσω του έργου αυτού δόθηκε η δυνατότητα στα μέλη να ασκήσουν τα κοινωνικά τους δικαιώματα για επικοινωνία, εκπαίδευση, εργασία, κοινωνική φροντίδα, ψυχαγωγία και δια βίου εκπαίδευση, ώστε να μην κινδυνεύουν από κοινωνικό αποκλεισμό ή απομόνωση.

Η παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών στα μέλη συνέβαλε σημαντικά στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής τους. Η χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών με τη βοήθεια ειδικών περιφερειακών συσκευών αλλά και της διαδικτυακής πύλης, η οποία δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του έργου, βοήθησε τα άτομα με αναπηρία που συμμετείχαν να αξιοποιήσουν καλύτερα και πιο δημιουργικά το χρόνο τους στο πλαίσιο της Κοινωνίας της Πληροφορίας και της Γνώσης.

Επιπλέον, λειτουργούν εργαστήρια δημιουργικής απασχόλησης και κατασκευής εικόνων, όπου διοχετεύεται η φαντασία και η δημιουργικότητα τους. Στα εργαστήρια μας φτιάχνουμε χριστουγεννιάτικες και πασχαλινές κάρτες, είδη δώρων κ.ά. Κατά καιρούς διοργανώνουμε εκθέσεις με τα είδη των εργαστηρίων μας, τα έσοδα των οποίων καλύπτουν ένα μέρος των εξόδων μας.

Για τη φυσική και σωματική αποκατάσταση των

μελών μας διαθέτουμε γυμναστήριο και φυσικο-θεραπευτήριο πλήρες εξοπλισμένα.

Εκδίδουμε επίσης την τριμηνιαία εφημερίδα μας «ΤΑ ΝΕΑ ΤΗΣ ΚΥΨΕΛΗΣ», που ενημερώνει για τα προγράμματα και τις δραστηριότητες μας και αποτελεί ένα μέσο για να ακούγεται η φωνή μας προς τα έξω σε ότι θέματα μας απασχολούν.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνουμε από την πρώτη στιγμή και στην ψυχαγωγία. Έτσι, πραγματοποιούμε εκδρομές εντός αλλή και εκτός του νησιού. Ειδικά το 2008 είχαμε τη δυνατότητα να πραγματοποιήσουμε πρόγραμμα ανταλλαγής νέων του Ινστιτούτου Νεολαίας. Τον Σεπτέμβριο του 2008 επισκεφτήκαμε την Κύπρο και φιλοξενηθήκαμε από το Κέντρο Διημερεύουσας Φροντίδας για Α.μεΑ. «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» και το Ιουλίου του 2009 τους φιλοξενήσαμε αντίστοιχα στο νησί μας. Μέσω του προγράμματος μας δόθηκε η δυνατότητα να αναπτύξουμε και να δημιουργήσουμε διαπροσωπικές σχέσεις, να ταξιδέψουμε σε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να γνωρίσουμε από κοντά έναν άλλον πολιτισμό με διαφορετικά ήθη και έθιμα και φυσικά να ανταλλάξουμε ιδέες για θέματα που συνδέονται με την αναπηρία.

Ποια είναι τα βασικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία στην περιοχή;

Καθημερινά γινόμαστε αποδέκτες πολλών και σημαντικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα

ματα υπάρχει αποτελεσματική συνεργασία ενώ σε άλλα χρειάζεται αγώνας και μεγάλη άσκηση πίεσης, προκειμένου να διεκδικήσουμε τα δικαιώματά μας, ακόμα κι αν πρόκειται για δικαιώματα αυτονόματα. Υπάρχει, λοιπόν, χώρος για αρκετή βελτίωση.

Πως αντιμετωπίζει η τοπική κοινωνία τα άτομα με αναπηρία; Υπάρχει ανταπόκριση και ενεργός συμμετοχή στις δραστηριότητες του Συλλόγου, που έχει μεγάλη εθελοντική δράση;

Όλο το έργο μας συντριπτικά στηρίζεται στις προσφορές των ευαίσθητων συμπολιτών μας. Αν πραγματοποιήσουμε μία εκδήλωση, όπως να εκθέσουμε τα έργα μας για να γιορτάσουμε την Παγκόσμια Ημέρα των Ατόμων με Αναπηρία, μας επισκέπτονται κατόπιν προσκλήσεως.

Θα θέλαμε να είχαμε βέβαια ακόμα μεγαλύτερη ανταπόκριση από την τοπική κοινωνία, γι' αυτό και καταβάλλουμε σημαντικές προσπάθειες αφύπνισης και ενημέρωσης της κοινής γνώμης για τα ζητήματα των ατόμων με αναπηρία, ώστε να επέλθει και η ανάλογη ευαισθητοποίηση του κόσμου.

Πως θα χαρακτηρίζατε την ανταπόκριση των τοπικών ΜΜΕ στα ζητήματα αναπηρίας;

Τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης ανταποκρίνονται θετικά στο κάλεσμα μας και βρίσκονται δίπλα μας στις εκδηλώσεις αθλητά και σε ότi θέλουμε να προβάλουμε. Από την άλλη όμως σίγουρα υπάρχει μία πικρία μέσα μας που μας κάνει να αισθανόμαστε λίγο παραγκωνισμένοι από τις κοινωνικές εξελίξεις. Θα μπορούσε να μας δίνεται μία ώρα την εβδομάδα να κάνουμε εκπομπή και να προβάλουμε θέματα αναπηρίας. Η κοινωνία πρέπει να ενημερωθεί για την αναπηρία, ώστε να ευαισθητοποιηθεί. Τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης έχουν τεράστια δύναμη, η οποία μπορεί να λειτουργήσει θετικά προς αυτή την κατεύθυνση.

Ποιές οι προσδοκίες και οι στόχοι του Συλλόγου για το άμεσο μέλλον;

Άμεσος στόχος μας είναι η ολοκλήρωση της κατασκευής του κέντρου μας με την ονομασία «ΜΙΚΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΗΜΕΡΕΥΟΥΣΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΓΙΑ ΑΜΕΑ "Η ΚΥΨΕΛΗ"». Ένα κέντρο ανοιχτό προς όλους τους πολίτες, με σύγχρονες και κατάλληλες προδιαγραφές για την αξιοποίηση των ικανοτήτων των μελών και την ένταξη τους στο κοινωνικό σύνολο.

Βάσω Αρτινοπούλου

Αντιπρύτανης Παντείου Πανεπιστημίου

Οι προκαταλήψεις και τα στερεότυπα αποκλείουν τα άτομα με αναπηρία

Συνέντευξη: Άννα Θεωνά

Σε ένα ευρωπαϊκό και διεθνές περιβάλλον που διαρκώς αλληλάζει, η Ελλάδα παραμένει δυστυχώς μια χώρα, στην οποία τα άτομα με αναπηρία παραμένουν εγκλωβισμένα σε τέσσερις τοίχους, αποκλεισμένα από την εκπαίδευση, την εργασία, την απασχόληση, την ψυχαγωγία, τον πολιτισμό.

Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι, παρά το γεγονός ότι την περσινή χρονιά ξεσηκώθηκε θύελλα αντιδράσεων για τις δεκάδες χαμένες διδακτικές ώρες των μαθητών με αναπηρία λόγω της αδυναμίας μεταφοράς τους στα σχολεία, και φέτος παρατηρήθηκαν ανάλογα προβλήματα, αναρίθμητα κενά σε εκπαιδευτικό και ειδικό διδακτικό προσωπικό, με αποτέλεσμα πολλά Ειδικά Σχολεία να υπολειμθούν.

Κι όλα αυτά, ενώ έχει θεσπιστεί δια νόμου η υποχρεωτικότητα της εκπαίδευσης των ατόμων με αναπηρία. Τι είναι, λοιπόν, αυτό που φταίει; Τι αποτελεί τροχοπέδη στο να συμβαδίσει η Ελλάδα με τις υπόλοιπες χώρες της Ευρώπης, στα ζητήματα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων; Είναι ζήτημα νομοθεσίας, ζήτημα πολιτικής, ζήτημα νοοτροπίας;

Η αντιπρύτανης του Παντείου Πανεπιστημίου κα Βάσω Αρτινοπούλου, μίλησε στα «Θέματα Αναπηρίας» για τα ζητήματα αυτά.

Πως κρίνετε τις συνθήκες διαβίωσης των ατόμων με αναπηρία στην Ελλάδα σήμερα;

Οι συνθήκες διαβίωσης των ατόμων με αναπηρία στο δημόσιο χώρο κυρίως χαρακτηρίζονται από προβλήματα προσβασιμότητας και λειτουργικότητας. Μείζονα προβλήματα στους δρόμους και ειδικότερα στα πεζοδρόμια των αστικών κέντρων καθιστούν την κυκλοφορία και την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία δυσχερή έως αδύνατη. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τον περιορισμό τους στο ιδιωτικό περιβάλλον, την απομόνωση και αποτελεί μια μορφή κοινωνικού αποκλεισμού στην πρόσβαση στα δημόσια αγαθά της κοινωνίας και του πολιτισμού.

Είναι κοινά παραδεκτό ότι τα άτομα με αναπηρία βιώνουν κοινωνικό αποκλεισμό και διακριτική μεταχείριση σε όλους τους τομείς της ζωής τους. Τι πιστεύετε ότι μπορεί να συμβάλει στην άρση του αποκλεισμού τους; Η θέσπιση νομοθεσίας ίσης μεταχείρισης; Η ανάπτυξη ενός ισχυρού συστήματος κοινωνικής προστα-

σίας; Ή ένας συνδυασμός αυτών των δύο;

Προφανώς και η νομοθεσία και η παροχή ενός ισχυρού πλέγματος κοινωνικής υποστήριξης χρειάζονται για την άρση του κοινωνικού αποκλεισμού των ατόμων με αναπηρία. Η ίση μεταχείριση και εν γένει η προστασία των δικαιωμάτων τους έχει ρητά αποτυπωθεί σε εθνικά, ευρωπαϊκά και διεθνή κείμενα και συνθήκες. Υφίσταται ένα επαρκές θεσμικό πλαίσιο της προστασίας των δικαιωμάτων και ειδικότερων συστάσεων κυρίως από τις συστάσεις του Συμβουλίου της Ευρώπης, οι οποίες παρότι δεν έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα για τα κράτη μέλη, ωστόσο δείχνουν συχνά τους κατευθυντήριους άξονες για τη χάραξη και την εφαρμογή των πολιτικών που συμβάλλουν στην άρση του κοινωνικού αποκλεισμού των ατόμων με αναπηρία. Ωστόσο, εκτιμώ ότι οι αντιστάσεις εστιάζονται περισσότερο στο επίπεδο των κοινωνικών παραστάσεων, των προκαταλήψεων και των στερεοτυπικών απόψεων για την αναπηρία και τα άτομα που βιώνουν παρόμοιες καταστάσεις.

Στα ιδρύματα της χώρας όπου διαβιούν άτομα με βαριές και πολλαπλές αναπηρίες παρατηρούνται παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Νομίζετε ότι η χώρα είναι έτοιμη να περάσει σε μία νέα κατάσταση αυτόνομης, ημιαυτόνομης ή προστατευμένης διαβίωσης των ατόμων με αναπηρία στην κοινότητα;

Η ιδρυματική κακοποίηση αποτελεί μια μορφή κακοποίησης και παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των εγκλειστών που μόλις τα τελευταία χρόνια αρχίζει και διερευνάται. Συνιστά δε μια μορφή κακοποίησης με υψηλό σκοτεινό αριθμό, στο βαθμό που παρόμοια περιστατικά δεν καταγγέλλονται, αλλά ακόμα και αν καταγγεληθούν σε ελάχιστες περιπτώσεις διερευνώνται οι καταγγελλίες και ακόμα λιγότερες δημοσιοποιούνται. Επομένως είναι δύσκολο να εκτιμήσουμε την έκταση και τη συχνότητα της ιδρυματικής κακοποίησης.

Επιπλέον, γνωρίζουμε από τα δεδομένα των κοινωνικών ερευνών ότι αυτού του τύπου η κλειστή διαβίωση των ατόμων με αναπηρία παραβιάζει τα δικαιώματά τους και εντείνει το στίγμα και τον κοινωνικό αποκλεισμό τους.

Άρα, θα πρέπει να ενισχυθούν όλες εκείνες οι δομές (ή να δημιουργηθούν νέες) που θα συμβάλουν στην ανοιχτή μεταχείριση και αντιμετώπιση των ατόμων με αναπηρία. Ο ρόλος της κοινότητας σε αυτή την προσπάθεια είναι σημαντικός και υποστηρικτικός.

Ποιός λόγος έγινε τα τελευταία δύο χρόνια για την ειδική αγωγή και την εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία, είτε με αφορμή τα προβλήματα στην μεταφορά των μαθητών, είτε λόγω των σημαντικών ελλείψεων που παρουσιάζονται κάθε χρόνο στα Ειδικά Σχολεία. Ως ακαδημαϊκός, τι πιστεύετε ότι φταίει για αυτή την κατάσταση και τι θα πρέπει να αλλάξει;

Νομίζω ότι πρέπει να αναμορφωθεί όλο το πλαίσιο της ειδικής αγωγής και να γίνει περισσότερο αποτελεσματικό, ευέλικτο και λειτουργικό. Παρότι αρκετοί εργαζόμενοι στον τομέα αυτό προσπαθούν να προσφέρουν και να ανταπεξέλθουν στις ανάγκες της καθημερινής τους εργασίας με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, ωστόσο οι ανεπάρκειες του εκπαιδευτικού συστήματος είναι μείζονες.

Επιπλέον, οι άνθρωποι που έχουν επιφορτισθεί με την φροντίδα των ατόμων με αναπηρία αφιερώνουν επιπρόσθετο χρόνο και συνεχίζουν να τους φροντίζουν και στο ακαδημαϊκό – σχολικό περιβάλλον. Η υποστήριξη πρέπει να είναι συγκεκριμένη και προσαρμοσμένη στις ανάγκες των ατόμων με αναπηρία προκειμένου να τυγχάνουν ίσης μεταχείρισης στο σχολικό και ακαδημαϊκό περιβάλλον.

Ένα ποσοστό ατόμων με αναπηρία εισάγονται στα

Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της χώρας. Πιστεύετε ότι τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της χώρας έχουν προετοιμαστεί επαρκώς ώστε να προσφέρουν ίδιας ποιότητας εκπαίδευση και σε αυτήν την κατηγορία φοιτητών;

Δεν έχω συγκεκριμένα ερευνητικά στοιχεία – μπορεί να υπάρχουν, ωστόσο δεν τα έχω υπόψη μου- για την κτηριακή προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία στα ΑΕΙ της χώρας. Για το πανεπιστήμιο στο οποίο υπηρετώ, το Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, έχουν διαμορφωθεί όλοι σχεδόν οι χώροι ώστε να είναι προσβάσιμοι.

Επίσης, πρέπει να σημειώσω ότι έχει προβλεφθεί ειδική δαπάνη από τον προϋπολογισμό του ιδρύματος για τη μεταφορά φοιτητών με αναπηρία και εν γένει την υποστήριξή τους. Επειδή φοιτούν αρκετά άτομα με αναπηρία –κυρίως στο Τμήμα Ψυχολογίας- εκτιμώ ότι υπάρχουν υποστηρικτικές δομές και εφαρμοσμένες πολιτικές, αν και πολλά ακόμα μπορούν να γίνουν.

Πως κρίνετε τον τρόπο που αντιμετωπίζουν και παρουσιάζουν τα σύγχρονα μέσα μαζικής ενημέρωσης τα άτομα με αναπηρία;

Τα ΜΜΕ παραμένουν εγκλωβισμένα σε στερεοτυπικές, παραδοσιακές αντιλήψεις για τα άτομα με αναπηρία. Συχνά αναπαράγουν προκαταλήψεις και συμβάλλουν στη διατήρηση του κοινωνικού αποκλεισμού τους. Ο οίκτος, η απομόνωση και ο αυτο-αποκλεισμός των ατόμων με αναπηρία αποτελούν μορφές συλλογικών συναισθημάτων και αναπαραστάσεων που συχνά προβάλλονται μέσα από τις τηλεοπτικές σειρές.

Ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και τήρηση της δεοντολογίας είναι μερικοί μόνο από άξονες των ενδεχόμενων παρεμβάσεων για την αλλαγή του τρόπου παρουσίας των ατόμων με αναπηρία. Οι παρεμβάσεις των ΜΜΕ μπορεί να είναι πολύ αποτελεσματικές στην αλλαγή των νοοτροπιών, των αντιλήψεων και εν τέλει στην άρση του κοινωνικού αποκλεισμού των ατόμων με αναπηρία, που παραμένει ακόμα και σήμερα το ζητούμενο.

Βιογραφικό Σημείωμα

Η κ. Βάσω Αρτινοπούλου σπούδασε Παιδαγωγικές Επιστήμες και Κοινωνιολογία στο Πάντειο Πανεπιστήμιο. Έκανε μεταπτυχιακό στην Εγκληματολογία στο Πάντειο Πανεπιστήμιο και διδακτορικό στην Κοινωνιολογία. Σήμερα είναι αναπληρώτρια καθηγήτρια στο Τμήμα Ψυχολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου. Τα επιστημονικά της ενδιαφέροντα έχουν να κάνουν με την κοινωνική πολιτική, τον κοινωνικό αποκλεισμό, τα νέα κοινωνικά κινήματα, την ισότητα των φύλων, τις στρατηγικές αντιμετώπισης σύγχρονων κοινωνικών προβλημάτων, την αντεγκληματική πολιτική, την ενδοοικογενειακή βία και τα Μ.Μ.Ε.

Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία του Ο.Η.Ε.: το Άρθρο 12 «Ισότητα ενώπιον του νόμου»

1. Η σημασία της Σύμβασης

Το αναπηρικό κίνημα της Ελλάδας, της Ευρώπης και του κόσμου έθεσε κατά την τελευταία δεκαετία ως κορωνίδα στον αγώνα του τη διαπραγμάτευση, υπογραφή και επικύρωση (βλ. «Ιστορική Αναδρομή») της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (Ο.Η.Ε.). Ο πολύχρονος αυτός αγώνας του στέφθηκε με επιτυχία και η Σύμβαση αποτελεί πλέον μια πραγματικότητα.

Βασική αρχή που διαπνέει τη Σύμβαση είναι ότι η αναπηρία είναι ζήτημα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και πως τα άτομα με αναπηρία δεν είναι αντικείμενα, αλλά υποκείμενα, άξια σεβασμού και ίσης μετα-

χείρισης, όπως όλοι οι άλλοι πολίτες. Για να το πετύχει όμως αυτό η Σύμβαση, αίρει από τα ήδη υπάρχοντα κοινωνικά αγαθά και ανθρώπινα δικαιώματα τα εμπόδια που δυσκολεύουν τα άτομα με αναπηρία να τα αποκτήσουν και να τα ασκήσουν αντίστοιχα. Η προστασία που παρέχει αφορά όλους τους τομείς της κοινωνικής ζωής και όλα τα άτομα με αναπηρία, ανεξάρτητα του είδους και της βαρύτητας της αναπηρίας τους.

Η σπουδαιότητα της Σύμβασης έγκειται στο γεγονός ότι αποτελεί ένα νομικά δεσμευτικό κείμενο που οδηγεί σε αγωγίμες αξιώσεις. Αυτό σημαίνει για τα κράτη που την έχουν προσυπογράψει και επικυρώσει ότι οφείλουν να την ενσωματώσουν στο εθνικό τους δίκαιο και στην εσωτερική έννομη

τάξη τους και για τα άτομα με αναπηρία ότι μπορούν να προσφύγουν στη δικαιοσύνη όταν τα υπαγορευόμενα από τη Σύμβαση δικαιώματά τους καταπατώνται.

Η ενσωμάτωση της Σύμβασης στο εθνικό δίκαιο δεν είναι εύκολη υπόθεση. Συνεπάγεται βαθιές και ριζικές αλλαγές στο σύνολο της νομοθεσίας των κρατών, αλλά και στον τρόπο που η Πολιτεία και η κοινωνία αντιλαμβάνεται τα ζητήματα αναπηρίας. Η επανεξέταση της υφιστάμενης νομοθεσίας, η εξάλειψη εκείνων των διατάξεων που δημιουργούν διακρίσεις σε βάρος των ατόμων με αναπηρία και η ενσωμάτωση της δικαιωματικής προσέγγισης σε οποιαδήποτε νέα νομοθεσία αποτελεί υποχρέωση των Συμβαλλομένων Κρατών - δηλαδή των Κρατών που έχουν υπογράψει και επικυρώσει τη Σύμβαση.

Η Ελλάδα ενώ έχει προσυπογράψει τη Σύμβαση, δεν την έχει επικυρώσει. Επίσης δεν έχει προσυπογράψει και επικυρώσει το Προαιρετικό της Πρωτοκόλλο¹. Για αυτό και πάνδημο αίτημα του αναπηρικού κινήματος της χώρας είναι η επικύρωση της Σύμβασης και η υπογραφή και επικύρωση του

Προαιρετικού της Πρωτοκόλλου. Η νέα Κυβέρνηση έχει δεσμευτεί (βλ. ΠΑΣΟΚ - Πλαίσιο Κυβερνητικού Προγράμματος - Συνοπτική Παρουσίαση - Οκτώβριος 2009, σ: 47) ότι η χώρα μας θα προχωρήσει στην επικύρωση της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, γεγονός το οποίο συνεπάγεται την πλήρη εφαρμογή της σε εθνικό επίπεδο.

Προκειμένου η Σύμβαση να κατανοηθεί σε βάθος και να γίνει κτήμα όλων - ήτοι των στελεχών του αναπηρικού κινήματος, των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους, της ελληνικής Πολιτείας και κοινωνίας στο σύνολό της - τα Θ.Α. από εδώ και στο εξής εγκαινιάζουν την παρουσίαση είτε συγκεκριμένων άρθρων της Σύμβασης, είτε οριζοντίων ζητημάτων που θα αφορούν σε ένα ή περισσότερα άρθρα αυτής. Μέσα από αυτές τις παρουσιάσεις θα ασχοληθούμε με τις πολιτικές διαστάσεις της Σύμβασης και όχι με τη νομική της ερμηνεία. Θα ασχοληθούμε με τις βαθύτατες αλλαγές που αυτή επιφέρει σε όλα τα επίπεδα, από το άτομο και την οικογένειά του μέχρι την Πολιτεία και την κοινωνία εν γένει.

19 Δεκεμβρίου 2001:

Η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών αποφασίζει με ψήφισμά της (Resolution 56/168/19.12.2001) τη σύσταση μιας Ad Hoc Επιτροπής με στόχο τη μελέτη προτάσεων προς μια ευρεία και πλήρη Σύμβαση που να προωθεί και να προστατεύει τα δικαιώματα και την αξιοπρέπεια των ατόμων με αναπηρία.

29 Ιουλίου - 9 Αυγούστου 2002:

Λαμβάνει χώρα η 1η Σύνοδος της Ad Hoc Επιτροπής, η οποία θέτει το ερώτημα κατά πόσο είναι απαραίτητη η κατάρτιση μιας Σύμβασης για τα άτομα με αναπηρία. Αν και αρκετοί διαφώνησαν, υποστηρίζοντας ότι οι έξι υπάρχουσες Συμβάσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα κάλυπταν και τα

άτομα με αναπηρία, η θέση των αναπηρικών Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων ήταν ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία είχαν παντελώς αγνοηθεί.

16 - 27 Ιουνίου 2003:

Πραγματοποιείται η 2η Σύνοδος της Ad Hoc Επιτροπής κατά την οποία, με ελάχιστες εξαιρέσεις, όλα τα κράτη μέλη του Ο.Η.Ε. αποδέχονται ότι υπάρχει η ανάγκη για μια Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία. Κατά τη διάρκεια αυτής της Συνόδου λήφθηκε η απόφαση για τη σύσταση μιας Ομάδας Εργασίας που θα ήταν αρμόδια να προετοιμάσει το πρώτο σχέδιο κειμένου της Σύμβασης, το οποίο θα αποτελούσε τη βάση της διαπραγματεύσεως.

¹ Η σημασία του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου είναι ότι παρέχει τη δυνατότητα σε άτομα ή ομάδες ατόμων να καταγγέλλουν στον Ο.Η.Ε. περιπτώσεις όπου κρατικοί φορείς (συμβαλλόμενα στη σύμβαση μέρη) παραβιάζουν τις διατάξεις της Σύμβασης. Μπορούν να γίνονται καταγγελίες σχετικά με κάθε δικαίωμα που διασφαλίζεται από τη Σύμβαση, αλλά μόνον αφού έχουν εξαντληθεί όλες οι δυνατότητες εσωτερικής προσφυγής, και μόνο σε σχέση με γεγονότα που έχουν συμβεί μετά την έναρξη ισχύος του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη συγκεκριμένη χώρα.

2. Το άρθρο 12 «Ισότητα ενώπιον του νόμου»²

Σε αυτό το τεύχος επιλέχτηκε να παρουσιαστεί το Άρθρο 12 της Σύμβασης «Ισότητα ενώπιον του νόμου», λόγω του ότι η εφαρμογή του θα επιφέρει μεγάλες και ριζικές αλλαγές στον τρόπο αντιμετώπισης του ζητήματος της ικανότητας για δικαιοπρα-

ξία των ατόμων με αναπηρία από το εθνικό δίκαιο και την εθνική δικαστική τάξη. Πρόκειται για Άρθρο - τομή στην ιστορία του παγκόσμιου αναπηρικού κινήματος αφενός επειδή υπαγορεύει την ίση αντιμετώπιση ενώπιον του νόμου όλων των ατόμων με αναπηρία, ανεξαρτήτως της κατηγορίας και της βαρύτητας της αναπηρίας τους, αφετέρου επειδή αναγνωρίζει το αναπαλλοτρίωτο δικαίωμά τους να

5 - 16 Ιανουαρίου 2004:

Συνεδριάζει η Ομάδα Εργασίας με σκοπό τη σύνταξη του πρώτου σχεδίου κειμένου της Σύμβασης. Σε αυτήν συμμετέχουν 40 μέλη, εκ των οποίων τα 12 προέρχονται από αναπηρικές Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις. Το Ευρωπαϊκό αναπηρικό κίνημα εκπροσωπείται σε αυτή τη συνεδρίαση μέσω του Προέδρου του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία (European Disability Forum) και της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία κ. Γιάννη Βαρδακασάνη. Κατά τη διάρκεια δύο εξουθενωτικών εβδομάδων, η Ομάδα Εργασίας καταρτίζει το σχέδιο κειμένου της Σύμβασης.

24 Μαΐου - 3 Ιουνίου 2004:

Πραγματοποιείται η 3η Σύνοδος της Ad Hoc Επιτροπής, όπου και ξεκινά η διαδικασία της διαπρα-

μάτευσης πάνω στο σχέδιο του κειμένου της Σύμβασης, η οποία ολοκληρώνεται στην 6η Σύνοδο της Επιτροπής. Στην 7η Σύνοδο εξετάζεται το κείμενο που πρότείνει ο Πρόεδρος της Επιτροπής.

14 - 25 Αυγούστου 2006:

Πραγματοποιείται η 8η Σύνοδος της Ad Hoc Επιτροπής, κατά τη διάρκεια της οποίας ολοκληρώνεται η επεξεργασία της Σύμβασης και ψηφίζεται αυτή και το Προαιρετικό της Πρωτόκολλο.

13 Δεκεμβρίου 2006:

Η ολομέλεια της Γενικής Συνέλευσης του Ο.Η.Ε. ψηφίζει ομόφωνα το κείμενο της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία καθώς και το Προαιρετικό της Πρωτόκολλο.

² Το παρόν άρθρο του Θ. Α. βασίστηκε στο κείμενο αναφοράς που συνέταξε το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία με τίτλο: «Equal Recognition Before the Law and Equal Capacity to Act: Understanding and Implementing Article 12 of the Convention of the Rights of Persons with Disabilities» (DOC - B - 09 - 12), στόχος του οποίου είναι να βοηθήσει τα Συμβαλλόμενα Μέρη να εφαρμόσουν αυτό το άρθρο με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Το εν λόγω κείμενο παρουσιάστηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο του Φόρουμ που πραγματοποιήθηκε στη Στοκχόλμη στις 17 και 18 Οκτωβρίου 2009.

ασκούν σε όλες τις πτυχές της ζωής τους την ικανότητά τους για δικαιοπραξία επί ίσοις όροις, όπως όλοι οι άλλοι πολίτες. Μέσω αυτού του Άρθρου ουσιαστικά δίνεται η δυνατότητα ακόμη και σε εκείνα τα άτομα με αναπηρία που είναι «οι πιο αποκλεισμένοι μεταξύ των αποκλεισμένων» να λαμβάνουν αποφάσεις για την ίδια τους τη ζωή, κάτι που δεν επιτρέπει το σημερινό νομικό πλαίσιο.

Αξίζει να επισημανθεί ότι το Άρθρο 12, λόγω του ριζοσπαστικού χαρακτήρα του, ήταν ένα από τα πιο διαμφισβητούμενα θέματα στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης ανάμεσα στα 180 κράτη μέλη των Ηνωμένων Εθνών και τις αναπηρικές Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις στις Συνόδους της Ad Hoc Επιτροπής που πραγματοποιήθηκαν.

Το Άρθρο 12 επίσης υπαγορεύει την παροχή στα άτομα με αναπηρία ενός συστήματος, όταν το χρειάζονται, υποστηριζόμενης λήψης αποφάσεων, προκειμένου να ασκήσουν ανεμπόδιστα το δικαίω-

μα της ικανότητας για δικαιοπραξία. Η έννοια της υποστηριζόμενης λήψης αποφάσεων είναι καινούργια. Αυτή έρχεται να αντικαταστήσει την παραδοσιακή έννοια της επιμέλειας / κηδεμονίας / επιτροπείας, σύμφωνα με την οποία η λήψη αποφάσεων ανατίθεται σε έναν νόμιμο κηδεμόνα. Η αντικατάσταση αυτού του παλαιού συστήματος, στο οποίο το άτομο με αναπηρία αντιμετωπιζόταν ως αντικείμενο και ετίθετο υπό καθεστώς «δικαστικής αντίληψης», από ένα νέο σύστημα υποστηριζόμενης λήψης αποφάσεων, πέραν των δικαιοκρινών και των νομικών, περιλαμβάνει και μια σειρά ψυχολογικών και συναισθηματικών διαστάσεων. Ως εκ τούτου, απαιτείται η διεξαγωγή εκτενούς διαβούλευσης μεταξύ των Οργανώσεων του εθνικού αναπηρικού κινήματος προκειμένου να συζητηθούν διεξοδικά οι προβληματισμοί και να απαντηθούν τα ερωτήματα που εύλογα θα εγερθούν ενόψει της ενσωμάτωσης αυτού του άρθρου στον Αστικό μας Κώδικα.

30 Μαρτίου 2007:

Σε επίσημη τελετή που πραγματοποιείται στη Νέα Υόρκη, 82 κράτη μέλη του Ο.Η.Ε., μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα, προσυπογράφουν τη Σύμβαση. Μετά τη λήξη της τελετής υπογραφής της Σύμβασης παραχωρείται συνέντευξη τύπου στην έδρα του Ο.Η.Ε. στην Νέα Υόρκη. Στη συνέντευξη αυτή, η Διεθνής Συμμαχία για την Αναπηρία (International Disability Alliance) ορίζει ως εκπρόσωπο των 650 εκατομμυρίων ατόμων με αναπηρία που ζουν στον πλανήτη, τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία και της Ε.Σ.Α.μεΑ. κ. Γιάννη Βαρδακαστάνη.

3 Μάιου 2008:

Τίθεται σε εφαρμογή από τον Ο.Η.Ε. η Σύμβαση, διότι - όπως υπαγορεύει το άρθρο 45 αυτής - 20 κράτη μέλη είχαν προχωρήσει στην επικύρωσή της.

31 Οκτωβρίου - 3 Νοέμβριου 2008:

Λαμβάνει χώρα στην Νέα Υόρκη η 1η Συνδιάσκεψη των Συμβαλλομένων Κρατών που είχαν επικυ-

ρώσει τη Σύμβαση και εκλέγονται, όπως προβλέπεται από το άρθρο 34 της Σύμβασης, τα 12 μέλη της «Επιτροπής για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία». Καθήκον αυτής της Επιτροπής, που εδρεύει στη Γενεύη, είναι η εξέταση και παρακολούθηση της πορείας εφαρμογής της Σύμβασης στα Συμβαλλόμενα Κράτη.

2 - 4 Σεπτεμβρίου 2009:

Πραγματοποιείται στην Νέα Υόρκη η 2η Συνδιάσκεψη των Συμβαλλομένων Κρατών με θέμα «Νομοθετικά μέτρα για την εφαρμογή της Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία».

26 Οκτωβρίου 2009:

143 Κράτη μέλη του Ο.Η.Ε. έχουν υπογράψει τη σύμβαση και 87 έχουν υπογράψει το Προαιρετικό Πρωτόκολλο. Επίσης 17 Κράτη μέλη του Ο.Η.Ε. έχουν επικυρώσει τη Σύμβαση και 45 το Προαιρετικό της Πρωτόκολλο. Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα ενώ υπέγραψε τη Σύμβαση στις 30 Μαρτίου 2007 δεν την έχει ακόμη επικυρώσει, επίσης δεν έχει υπογράψει και το Προαιρετικό της Πρωτόκολλο.

Άρθρο 12 «Ισότητα ενώπιον του νόμου»*

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη επαναβεβαιώνουν ότι **τα άτομα με αναπηρίες έχουν οπουδήποτε το δικαίωμα αναγνώρισης της προσωπικότητάς τους στο νόμο.**
2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν ότι τα άτομα με αναπηρίες απολαύουν την **ικανότητα για δικαιοπραξία** σε ίση βάση με τους άλλους, σε όλες τις πτυχές της ζωής.
3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να παρέχουν πρόσβαση στα άτομα με αναπηρίες, σε σχέση με **την υποστήριξη** που μπορεί να **χρειάζονται κατά την άσκηση της ικανότητάς τους για δικαιοπραξία.**
4. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη **διασφαλίζουν ότι, όλα τα μέτρα που αφορούν στην άσκηση της ικανότητας για δικαιοπραξία, προβλέπουν κατάλληλες και αποτελεσματικές εγγυήσεις, προκειμένου να αποτραπεί η κατάχρηση,** σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Αυτές οι εγγυήσεις θα διασφαλίζουν ότι τα μέτρα σχετικά με την άσκηση της ικανότητας για δικαιοπραξία σέβονται τα δικαιώματα, τη θέληση και τις προτιμήσεις του ατόμου, είναι απαλλαγμένα από σύγκρουση συμφερόντων και αδικαιολόγητες επιρροές, είναι ανάλογα και προσαρμοσμένα στις περιστάσεις του ατόμου, εφαρμόζονται για το συντομότερο δυνατό χρονικό διάστημα και υπόκεινται σε τακτικό έλεγχο από αρμόδια, ανεξάρτητη και αμερόληπτη αρχή ή δικαστικό όργανο. Οι **εγγυήσεις** είναι ανάλογες με το βαθμό κατά τον οποίο τα μέτρα αυτά έχουν επιπτώσεις στα δικαιώματα και τα συμφέροντα του ατόμου.
5. Σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, τα Συμβαλλόμενα Κράτη λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα και αποτελεσματικά μέτρα, προκειμένου να διασφαλίζουν το ίσο δικαίωμα των ατόμων με αναπηρίες να αποκτούν ή να κληρονομούν περιουσία, να ελέγχουν τις οικονομικές υποθέσεις τους και να έχουν ίση πρόσβαση σε τραπεζικά δάνεια, υποθήκες και άλλες μορφές οικονομικής πίστης και διασφαλίζουν ότι τα άτομα με αναπηρίες δεν στερούνται αυθαίρετα την περιουσία τους.

* Η επίσημη μετάφραση της Σύμβασης έγινε από το Υπουργείο Εξωτερικών το έτος 2007.

Μερικά από αυτά τα ερωτήματα είναι τα παρακάτω:

Μπορούν τα άτομα με αναπηρία να ασκήσουν το δικαίωμα της ικανότητας για δικαιοπραξία αφού μερικά εξ' αυτών δεν μπορούν καν να επικοινωνήσουν;

Η εμπειρία έχει αποδείξει ότι ακόμη και τα άτομα με βαριές αναπηρίες και πολλαπλές ανάγκες εξάρτησης δύνανται μέσω εναλλακτικών τρόπων να επικοινωνήσουν με τους γύρω τους και να τους γνωστοποιήσουν τις αποφάσεις τους.

Πρέπει να επιτρέψουμε την άσκηση αυτού του δικαιώματος στα άτομα με αναπηρία από τη στιγμή που ενδέχεται να κάνουν λάθος;

Όλοι οι άνθρωποι έχουν το δικαίωμα στο λάθος, δεδομένου ότι πολλές φορές μπορεί να λαμβάνουν αποφάσεις που δεν είναι προς συμφέρον τους. Αυτό μπορεί να συμβεί παραδείγματος χάριν για συναισθηματικούς ή άλλους λόγους (π.χ. επιρροή της διαφήμισης).

Γιατί να επιτρέψουμε να ασκήσουν αυτό το δικαίωμα από τη στιγμή που χρειάζονται υποστήριξη και δεν μπορούν αυτόνομα;

Κανένα άτομο σε καμία κοινωνία δεν είναι πραγματικά αυτόνομο. Όλοι μας επηρεαζόμαστε από άλλους ανθρώπους είτε εξαιτίας των κοινωνικών δομών και ιεραρχιών, είτε εξαιτίας των εξειδικευμένων γνώσεων που απαιτούνται για τη λήψη κάποιας απόφασης. Σε αυτήν την τελευταία περίπτωση όλοι οι άνθρωποι συνήθως καταφεύγουμε στις συμβουλές κάποιων ειδικών - γιατρού, λογιστή, αρχιτέκτονα, δικηγόρου κ.λπ.

Υπάρχει περίπτωση να εφαρμοστεί η Σύμβαση στην Ελλάδα δίχως όμως να εφαρμοστεί το Άρθρο 12;

Η απάντηση είναι ρητώς και κατηγορηματικώς όχι. Δεν νοείται εφαρμογή της Σύμβασης δίχως την πλήρη εφαρμογή του συνόλου των διατάξεων που αυτή περιλαμβάνει.

νει. Δεν νοείται εφαρμογή της Σύμβασης δίχως τη εφαρμογή αυτού του Άρθρου, δεδομένου ότι επηρεάζει και άλλα Άρθρα της, όπως είναι το Άρθρο 13 («Πρόσβαση στη Δικαιοσύνη»), το Άρθρο 14 («Ελευθερία και ασφάλεια του ατόμου»), το Άρθρο 16 («Απαλλοτρίωση από την εκμετάλλευση, τη βία και την κακομεταχείριση»), το Άρθρο 19 («Ανεξάρτητη διαβίωση και ένταξη στην κοινωνία»), το Άρθρο 22 («Σεβασμός της ιδιωτικής ζωής»), το Άρθρο 25 («Υγεία») κ.λπ. Εκπτώσεις στα ανθρώπινα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία δεν μπορούν να γίνουν, όταν μάλιστα για αυτά αγωνίστηκε σύσσωμο το αναπηρικό κίνημα του κόσμου.

3. Οι έννοιες.....

Για την καλύτερη δυνατή εφαρμογή του Άρθρου 12 πρέπει να κατανοηθούν σε βάθος κάποιες έννοιες που αυτό περιλαμβάνει. Πιο συγκεκριμένα:

«Ισότητα ενώπιον του νόμου»:

Η έννοια της «ισότητας ενώπιον του νόμου», που περιλαμβάνεται στο Άρθρο 12 (τίτλος άρθρου και παράγραφος 1), είναι ευρύτερη της «ικανότητας για δικαιοπραξία» (παράγραφος 2). Αυτή η έννοια θέτει την αρχή ότι όλα τα άτομα με αναπηρία, όπως όλοι οι πολίτες, έχουν το δικαίωμα να αναγνωρίζεται η υπόσταση και η ικανότητά τους από την έννομη τάξη και το δικαιοσύνη σύστημα. Επίσης αυτή καθιστά όλα τα άτομα ικανά να διατηρήσουν, να ασκήσουν και να ωφεληθούν από τα ίσα και αναπαλλοτρίωτα δικαιώματα, ανεξαρτήτως του είδους και της βαρύτητας της αναπηρίας τους. Η υπόσταση του προσώπου νομικά νοείται ως μια εγγενής (έμφυτη) ποιότητα στα ανθρώπινα όντα. Δίχως αυτό το δικαίωμα, το άτομο δεν θα μπορούσε πλέον να είναι πρόσωπο με την νομική έννοια και ως εκ τούτου θα αποστερούνταν όλα τα άλλα δικαιώματά του.

«...Ικανότητα για δικαιοπραξία...»:

Η έννοια αυτή σύμφωνα με το άρθρο 12 (παράγραφος 2) νοείται ως η «εξελισσόμενη» ικανότητα να ασκεί αυτά τα ίσα δικαιώματα και συμπεριλαμβάνει την ικανότητα του να ενεργεί. Αυτή η έννοια ισχύει σε όλα τα νομικά συστήματα, όλων των

χωρών, για όλα τα άτομα, ανεξάρτητα του είδους και του βαθμού της αναπηρίας τους ή της φανεράς ανάγκης για υποστήριξη. Σύμφωνα με το άρθρο 12 της Σύμβασης κανένας δεν μπορεί να αμφισβητήσει ή να αρνηθεί την ικανότητα για δικαιοπραξία ενός ατόμου λόγω της αναπηρίας του. Αντ' αυτού, πρέπει να παρέχονται, όταν απαιτούνται, υποστηρικτικά μέτρα για την άσκηση της ικανότητας για δικαιοπραξία. Ο όρος «εξελισσόμενη» ικανότητα μπορεί να εξηγηθεί με το παρακάτω τρόπο. Όλα τα παιδιά, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών με αναπηρία, έχουν μια «εξελισσόμενη» ικανότητα για δικαιοπραξία, η οποία κατά τη γέννησή τους ξεκινά με την πλήρη ικανότητα να έχουν δικαιώματα και «εξελισσεται» στην πλήρη ικανότητα να ενεργούν όταν γίνουν ενήλικες. Οι γονείς και οι κηδεμόνες έχουν το δικαίωμα και την ευθύνη να ενεργούν για το συμφέρον των παιδιών τους, σεβόμενοι παράλληλα την «εξελισσόμενη» ικανότητα των παιδιών τους για δικαιοπραξία. Το αυτόματο δικαίωμα του να ασκούν το δικαίωμα της ικανότητας για δικαιοπραξία για λογαριασμό των παιδιών τους, σταματά όταν τα παιδιά γίνουν νόμιμα ενήλικες.

«...υποστήριξη ...για την άσκηση της ικανότητας για δικαιοπραξία»:

Η υποστηριζόμενη λήψη αποφάσεων, όπως τίθεται στο άρθρο 12 (παράγραφος 3), ξεκινά με την προϋπόθεση της πλήρους και σε ίση βάση ικανότητας για δικαιοπραξία όλων των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων και αυτών με βαριές αναπηρίες. Η Σύμβαση θέτει ως όρο ότι «Τα Συμβαλλόμενα Κράτη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να παρέχουν πρόσβαση στα άτομα με αναπηρίες, σε σχέση με την υποστήριξη που μπορεί να χρειάζονται κατά την άσκηση της ικανότητάς τους για δικαιοπραξία» (παράγραφος 3) και πως «διασφαλίζουν ότι, όλα τα μέτρα που αφορούν στην άσκηση της ικανότητας για δικαιοπραξία, προβλέπουν κατάλληλες και αποτελεσματικές εγγυήσεις, προκειμένου να αποτραπεί η κατάχρηση» (παράγραφος 3).

Στη συζήτηση για τον προσδιορισμό του βαθμού υποστήριξης που χρειάζεται ένα άτομο με αναπηρία, κεντρικό ζήτημα κατέχει ο σεβασμός των ίσων

και αναπαλλοτριώτων δικαιωμάτων του. Ως εκ τούτου, η έννοια της ανικανότητας πρέπει εκ των προτέρων να απορριφθεί και ο βαθμός της βοήθειας να είναι ανάλογος των αναγκών και των ικανοτήτων του συγκεκριμένου ατόμου, ο οποίος μπορεί να ποικίλοι ανάλογα με την κατάσταση (για π.χ. μπορεί εάν άτομο με αναπηρία να χρειάζεται υποστήριξη προκειμένου να λάβει αποφάσεις για ζητήματα οικονομικού χαρακτήρα, αλλά μπορεί να τα καταφέρνει στα καθημερινά του καθήκοντα δίχως καμία βοήθεια). Σε κάθε περίπτωση πρέπει να διασφαλίζεται ότι ο βαθμός της βοήθειας δεν καταστρατηγεί το δικαίωμα της ικανότητας για δικαιοπραξία, ακόμη και στις περιπτώσεις που το είδος και η βαρύτητα της αναπηρία απαιτούν μεγαλύτερη βοήθεια.

Επειδή δεν υπάρχει αρκετή εμπειρία σχετικά με το πως μπορεί να διασφαλιστεί η υποστήριξη στην λήψη αποφάσεων για τα άτομα με αναπηρία, τόσο το κράτος όσο και οι αναπηρικές οργανώσεις πρέπει να πειραματιστούν πάνω σε πρακτικά μοντέλα υποστήριξης λήψης αποφάσεων μέσω της υλοποίησης σχετικών προγραμμάτων, προκειμένου να συμπληρωθεί αυτό το μεγάλο έλλειμμα γνώσης και εμπειρίας.

«...ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ ...»:

Το Άρθρο 12 (παράγραφος 4) υπαγορεύει ότι κατάλληλα και αποτελεσματικά μέτρα - εγγυήσεις πρέπει να εφαρμοστούν προκειμένου να μην υπάρξει κατάχρηση του δικαιώματος των ατόμων με αναπηρία ως προς την άσκηση της ικανότητάς τους για δικαιοπραξία. Το ίδιο το κείμενο της Σύμβασης από μόνο του παρέχει σημαντικές οδηγίες ως προς τα μέτρα υποστήριξης. Πιο συγκεκριμένα, αυτά πρέπει να είναι «κατάλληλα και αποτελεσματικά», «ανάλογα και προσαρμοσμένα στις περιστάσεις του ατόμου», να «εφαρμόζονται για το συντομότερο δυνατό χρονικό διάστημα», και να «υπόκεινται σε τακτικό έλεγχο». Η Σύμβαση υποχρεώνει τα Συμβαλλόμενα Κράτη να αναπτύξουν αμερόληπτους - ανεξάρτητους μηχανισμούς / συστήματα / διαδικασίες για να προστατέψουν τα άτομα με ανα-

πηρία, με τον ίδιο τρόπο όπως οποιονδήποτε άλλο πολίτη. Στην πράξη αυτό σημαίνει: τη δημιουργία ενός συστήματος αμερόληπτης εκτίμησης της πραγματικής ανάγκης για υποστήριξη στη λήψη αποφάσεων για την άσκηση της ικανότητας για δικαιοπραξία που θα πραγματοποιείται με τη βοήθεια αγνωρισμένων ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων, τον προσδιορισμό των ορίων της εξουσίας και του ρόλου αυτών που παρέχουν την υποστήριξη, τη δυνατότητα της περιοδικής επανεξέτασης των μέτρων που έχουν θεσπιστεί, την ενεχόμενη άσκηση έφεσης από τα άτομα με αναπηρία ή τις οικογένειές τους κατά μιας απόφασης.

4. Τα 8 στάδια

Για την αντικατάσταση του παλαιού συστήματος επιμέλειας / κηδεμονίας / επιτροπείας με το σύστημα υποστηριζόμενης λήψης αποφάσεων θα πρέπει προχωρήσουμε βάσει των 8 παρακάτω σταδίων:

1. Προώθηση του αυτό - προσδιορισμού των ατόμων με αναπηρία.
2. Αντικατάσταση του παλαιού συστήματος κηδεμονίας / επιμέλειας / επιτροπείας με ένα σύστημα υποστηριζόμενης λήψης αποφάσεων.
3. Ανάπτυξη αυτού του συστήματος υποστηριζόμενης λήψης αποφάσεων.
4. Δημιουργία ενός συστήματος εγγραφής προσώπων που θα παρέχουν υποστήριξη.
5. Διεξαγωγή έρευνας για τη μελέτη εναλλακτικών τρόπων επικοινωνίας και ισότιμη αναγνώρισή τους σε σχέση με τις συμβατικές μορφές.
6. Δημιουργία ενός συστήματος για την πρόληψη και την επίλυση των συγκρούσεων ανάμεσα σε αυτούς που παρέχουν υποστήριξη και στα άτομα με αναπηρία που τη λαμβάνουν.
7. Παροχή εγγυήσεων ώστε να μην υπάρξει κατάχρηση του δικαιώματος της ικανότητας για δικαιοπραξία.
8. Ένταξη της διάστασης της αναπηρίας στους μηχανισμούς προστασίας των συμφερόντων του γενικού πληθυσμού (π.χ. προστασία καταναλωτή, ενοικιαστών κ.λπ.)

Θ.Α.

Ολυμπιακοί Αγώνες Κωφών Deaflympics

Τον περασμένο Σεπτέμβριο έλαβε χώρα στην Ταϊπέι της Ταϊβάν μια πολύ σημαντική διοργάνωση με τη συμμετοχή πολλών Ελλήνων αθλητών, οι οποίοι για μια ακόμα φορά τίμησαν τα ελληνικά χρώματα με τις σημαντικές διακρίσεις και τα μετάλλια που κέρδισαν.

Πρόκειται για τους 21ους Θερινούς Deaflympics, ή αλλιώς τους 21ους Ολυμπιακούς Αγώνες Κωφών, μια διοργάνωση διεθνούς εμβέλειας, που έχει στόχο να φέρει κοντά στον αθλητισμό κωφά άτομα από κάθε γωνιά του κόσμου, προκειμένου να μεταλημπαδέυσουν το μήνυμα της ισότιμης συμμετοχής, της ισότητας και της ευγενούς άμιλλας.

Για να κατανοήσει κανείς τη σημασία των αγώνων αυτών, αρκεί να σκεφτεί ότι τα κωφά άτομα συνιστούν μια ομάδα ατόμων με αναπηρία που βιώνει αποκλεισμό και άνιση μεταχείριση στην καθημερινότητά τους, προσπαθώντας να βρουν διαύλους επικοινωνίας, δεδομένου ότι το περιβάλλον δεν τους διασφαλίζει ούτε στοιχειωδώς τις αρμόζουσες συνθήκες. Για τα κωφά άτομα ακόμα και οι πιο απλές, καθημερινές εργασίες μετατρέπονται σε Γολγοθά.

Οι κωφοί έρχονται διαρκώς αντιμέτωποι με την παρερμηνεία του τρόπου που επιδρά η κώφωση στην ικανότητα τους να συμμετέχουν στην κοινωνία, γεγονός που με τη σειρά του γεννά αρνητική στερεοτυπική συμπεριφορά απέναντί τους. Ένα κλασικό παράδειγμα είναι οι όροι «μουγγός» ή «άηλαθος» που χρησιμοποιούνται, εσφαλμένα μιν αρκετά συχνά δε, για να περιγράψουν τα κωφά άτομα. Αποτέλεσμα αυτού, η εγκαθίδρυση μιας νοοτροπίας στην κοινωνία, που θέλει τα κωφά άτομα διανοητικά

κατώτερα, φτωχότερα γλωσσικά και κατά συνέπεια εγκληβισμένα στο περιθώριο.

Υπό αυτές τις αντίξοες συνθήκες, ένας χώρος που παραμένει ανοιχτός για τα άτομα με αναπηρία είναι ο αθλητισμός, όπως άλλωστε έχει αποδείξει περίτρανα η διοργάνωση των Παραολυμπιακών Αγώνων, όλα αυτά τα χρόνια. Μετά, λοιπόν, την εμφάνιση των πρώτων σχολείων για κωφούς (Παρίσι, 1755), τις ομάδες της εκκλησίας, τα σωματεία ανάγνωσης, αναπτύχθηκαν και τα αθλητικά σωματεία κωφών. Στην Ευρώπη, λόγω της εγγύτητας μεταξύ των χωρών, τα τοπικά αθλητικά σωματεία ξεκίνησαν να παίζουν «φιλικούς» αγώνες με ομάδες άλλων χωρών, προωθώντας και διεκδικώντας την ισότιμη συμμετοχή των κωφών ατόμων στους αγώνες και την κοινωνία εν γένει.

Η ιδέα μιας διεθνούς αθλητικής διοργάνωσης για κωφά άτομα γεννήθηκε από τον Eugthe Rubens - Alcais, ο ίδιος Κωφός και Πρόεδρος της Αθλητικής Ομοσπονδίας Κωφών της Γαλλίας, ακολουθώντας τα πρότυπα των Ολυμπιακών Αγώνων. Ένας νέος κωφός Βέλγος, ο Antoine Dresse, έπαιξε αποφασιστικό ρόλο βοηθώντας τον Eugthe Rubens - Alcais να επιτύχει το όνειρό του.

Οι πρώτοι Αγώνες, που είναι γνωστοί ως Διεθνείς Αγώνες Κωφών (Silent), διεξήχθησαν στο Παρίσι το 1924. Πρόκειται για τους πρώτους αθλητικούς αγώνες που έγιναν ποτέ από οποιαδήποτε ομάδα ατόμων με αναπηρία και πραγματοποιήθηκαν με τη συμμετοχή 124 αθλητών από εννέα χώρες. Οι θερινοί αγώνες διεξάγονταν κάθε τέσσερα χρόνια, με μία μόνο διακοπή κατά τη διάρκεια του 2ου Παγκόσμιου Πολέμου.

Οι Αγώνες του 1924 όμως υπήρξαν ορόσημο στην ιστορία του αθλητικού αναπηρικού κινήματος και για έναν επιπλέον λόγο. Στο τέλος των πρώτων Αγώνων στο Παρίσι, οι αθλητικοί αρχηγοί των κωφών συγκεντρώθηκαν σε ένα κοντινό καφέ και ίδρυσαν το διεθνές κυβερνητικό φορέα για τον αθλητισμό των Κωφών. Ιδρύθηκε λοιπόν η οργάνωση με την ονομασία Le Comitè International des Sports Silencieux - CISS και αργότερα μετονομάστηκε σε Le Comitè International des Sports des Sourds - ICSD (Διεθνής Επιτροπή Αθλητισμού Κωφών).

Η ICSD έχει 98 χώρες - μέλη. Ανάμεσα στους σχετικά νέους εγγεγραμμένους που απολαμβάνουν τα προνόμια αυτού του παγκόσμιου αθλητικού δικτύου και στο οποίο περιλαμβάνεται και η κοινωνική του πλευρά, είναι κάποιες τόσο ανόμοιες γεωγραφικά χώρες όπως η Μογγολία, το Μπαγκλαντές, η Κύπρος, η Εσθονία, η Ουρουγουάη, η Ισλανδία και η Ζουαζηλάνδη.

Η ICSD έχει συνεργαστεί στενά με ποικίλες Διεθνείς Αθλητικές Ομοσπονδίες, ειδικά τα τελευταία 10 χρόνια. Προβλέπει ειδική ρύθμιση για την εκπαίδευση των κωφών διαιτητών και ελληνοδικών, από ποικίλες αθλητικές ομοσπονδίες. Οι διαιτητές αυτοί είναι επίσης εκπαιδευμένοι και διαθέσιμοι να διαιτητεύσουν αγώνες στους Deaflympics, στα Παγκόσμια Πρωταθλήματα και στις τοπικές διοργανώσεις, συμπεριλαμβανομένου τους αγώνες των γυμνασίων και των κολεγίων σε όλο τον κόσμο.

Τι είναι οι Deaflympics

Ο αθλητισμός είναι ένας ισχυρός σύνδεσμος στην τοπική και παγκόσμια κοινότητα των κωφών. Η αξία της συγκέντρωσης σε μία γιορτή του αθλητισμού των κωφών, όπου η κουλτούρα και η γλώσσα δεν στέκεται εμπόδιο, εκδηλώθηκε ξεκάθαρα στη Μεμβούρνη το 2005 στους Θερινούς Deaflympics, όπου απρόσμενα την παρακολούθησαν ο μεγαλύτερος αριθμός κωφών και αθλητών / ομάδων / παραγόντων.

Οι Deaflympics διακρίνονται σε σχέση με άλλους εγκριμένους αγώνες της ΔΟΕ, από το γεγονός ότι οργανώνονται και λειτουργούν αποκλειστικά από μέλη της κοινότητας που την υπηρετούν. Μόνο κωφά άτομα έχουν δικαίωμα να ψηφίσουν εκπροσώπους στο Συνέδριο της ICSD, να υπηρετήσουν στο Συμβούλιο της ICSD και σε Εκτελεστικούς Φορείς.

Κάθε διοργάνωση των Deaflympics διοργανώνεται από την Εθνική Αθλητική Ομοσπονδία Κωφών, έπειτα από την επιτυχή διεκδίκηση για την ανάληψη των Αγώνων. Κατόπιν, η τοπική Ομοσπονδία Αθλητισμού Κωφών συγκροτεί Επιτροπή οργάνωσης και διαχείρισης των Deaflympics. Η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για την εξεύρεση οικονομικών πόρων και την αναζήτηση χορηγών

για την άρτια διεξαγωγή των Deaflympics, όπως απαιτείται από τους κανονισμούς της ICSD. Μερικές φορές οι κυβερνήσεις, σε συνεργασία με την Εθνική Ομοσπονδία, παίζουν σημαντικό ρόλο στη διεξαγωγή των Αγώνων. Η ανάμιξη της ακούουσας κυβέρνησης και των ακουόντων αθλητικών παραγόντων, καθιστά αναγκαία τη διερμνευεία στη νοηματική γλώσσα, προκειμένου να ενισχυθεί η επικοινωνία τους με τους κωφούς παράγοντες και τους αθλητές.

Η οπτική παρουσίαση πληροφοριών κατά τη διάρκεια των Αγώνων για τους αθλητές και τους επισκέπτες είναι ένα κρίσιμο σημείο της υποδομής των Αγώνων, το οποίο περιλαμβάνει τη χρήση οθόνων βίντεο, πίνακες τίτλων και πληροφοριών. Το οπτικό περιβάλλον είναι ιδιαίτερα σημαντικό για την πληροφόρηση και την επικοινωνία των κωφών αθλητών, κωφών παραγόντων και κωφών θεατών.

Η συμμετοχή στους Θερινούς Deaflympics περιορίζεται στα άτομα που είναι:

- Κωφοί, προσδιορισμένα με απώλεια ακοής τουλάχιστον 55 dB στο καλύτερο αυτί (3-τόνους μέση συχνότητα στα 500, 1000 και 2000 Hertz, ISO 1964 Standard).
- Μέλη Εθνικής Ομοσπονδίας – μέλους.

Με βάση τα παραπάνω, η ICSD πραγματοποιεί ακουστικό έλεγχο από το 1970, κατά τον οποίο απαιτείται από όλους τους αθλητές να παρέχουν αποδεικτικό για την ακουστική τους απώλεια. Εάν τα απαιτούμενα αποδεικτικά δεν προσκομισθούν, ή υπάρχουν υπόνοιες σχετικά με την κλίμακα ακοής ενός αθλητή, η οργάνωση της ICSD διαθέτει το κατάλληλο προσωπικό που προσφέρει ακουοηολογικούς ελέγχους. Στο παρελθόν, υπήρξαν κρούσματα αθλητών που είτε προσποιήθηκαν ότι είχαν απώλεια ακοής ή φορούσαν ακουστικό βοήθημα κατά τη διάρκεια των αγώνων. Δεδομένου ότι αυτά τα αδικήματα αποτελούν ξεκάθαρη παραβίαση των κανονισμών της ICSD, οι

αθλητές που παραβιάζουν τους κανονισμούς αποκλείονται από τη διοργάνωση.

Τέλος, τον Ιούλιο του 2004, η ICSD έκανε συμφωνία με την Παγκόσμια Υπηρεσία Αντι-ντόπινγκ (WADA), κάτι που συνιστά αναμφίβολα πολύ σημαντική εξέλιξη. Πριν από αυτή τη συνεργασία δεν υπήρχε κανένας επίσημος κανονισμός αντι-ντόπινγκ, για να διασφαλιστεί η διαφάνεια και ισότιμη συμμετοχή του Αγώνες.

Οι Αγώνες - σταθμός της Μεμβούρνης

Η Μεμβούρνη φιλοξένησε το 2005 τους Θερινούς Deaflympics, που συνιστούν τη δεύτερη διοργάνωση στο νότιο ημισφαίριο, μετά τους Αγώνες της Νέας Ζηλανδίας το 1989.

Αυτό που καθιστά ξεχωριστούς τους Αγώνες στη Μεμβούρνη το 2005 ήταν, πρώτα από όλα, η σημαντική συμμετοχή και κάλυψη σε όλα τα επίπεδα. Ιδιαίτερα μεγάλη επιτυχία ήταν η καταγραφή πολύ υψηλού αριθμού επισκέψεων της ιστοσελίδας των Deaflympics από όλο τον κόσμο. Κατά τη διάρκεια των Αγώνων πάνω από 5 εκατομμύρια είσοδοι καταμετρήθηκαν. Επιγραμματικά:

- Συμμετείχαν 3.488 αθλητές / ομάδες / παράγοντες από 74 χώρες.
- Παρευρέθησαν 21 διεθνείς ομάδες των μέσων ενημέρωσης.
- Παρείχαν δίκτυο σε περισσότερους από 4 χιλιάδες συνδρομητές.
- Περισσότεροι από 14.000 παρακολούθησαν την τελετή έναρξης.
- Συμμετείχαν 65 διερμνευείς (19 διεθνούς νοηματικής, 35 Αυστραλιανής γλώσσας. 10 Κωφοί διερμνευείς αναμετάδοσης),
- 1783 εθελοντές (266 Κωφοί / βαρήκοοι).

Οι αθλητές διαγωνίστηκαν σε δεκαπέντε (15) διαφορετικά αθλήματα, συμπεριλαμβανομένου της κοθύμβησης, στίβου, τένις, ten-pin μπόουλινγκ, επιτραπέζια αντισφαίριση, καθαθοσφαίριση, βόλει σάλας, μπιτς βόλει, χάντμπολ,

Οι Deaflympics με μια ματιά:

- ▶ Το 1935 οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής ήταν η πρώτη μη – ευρωπαϊκή χώρα που έγινε μέλος.
- ▶ Το 1949 διεξήχθησαν οι πρώτοι Χειμερινοί Αγώνες στην Αυστρία με 33 αθλητές από πέντε χώρες.
- ▶ Το 1965 έγιναν οι πρώτοι Αγώνες εκτός Ευρώπης στην Ουάσινγκτον, DC, ΗΠΑ.
- ▶ Το 1981, οι Παγκόσμιοι Αγώνες (όπως ήταν τότε γνωστοί) έγιναν στην Κολωνία της Γερμανίας και παρακολουθήθηκαν για πρώτη φορά από τον Πρόεδρο της ΔΟΕ, τον κ. Juan Antonio Samaranch. Επίσης, σε αυτούς τους αγώνες πραγματοποιήθηκαν έλεγχοι αντι-ντόπινγκ.
- ▶ Το 1999 γιορτάστηκε η επέτειος των 75 χρόνων της Διεθνούς Επιτροπής Αθλητισμού Κωφών (Le Comit International des Sports des Sourds – ICSD).
- ▶ Το 2001 η ΔΟΕ αναγνώρισε επίσημα το νέο όνομα των Αγώνων ως «Deaflympics».
- ▶ Το 2005 η Μεμβούρνη φιλοξένησε τους Θερινούς Deaflympics με σημαντική συμμετοχή και κάλυψη σε όλα τα επίπεδα.
- ▶ Το 2011 η Σλοβακία θα φιλοξενήσει τους Χειμερινούς Deaflympics.
- ▶ Το 2013 οι 22οι Θερινοί Deaflympics θα πραγματοποιηθούν στην Αθήνα.

Το λογότυπο

Το λογότυπο για τους Deaflympics σχεδιάστηκε το 2003. Το λογότυπο είναι ένα θετικό και ισχυρό σύμβολο από την Διεθνή Κοινότητα Αθλητισμού Κωφών.

Το σχήμα του χεριού, "ok", "καλά", και "τέλεια" που καλύπτουν το ένα το άλλο σε κύκλο, παρουσιάζουν το πρωτότυπο σύμβολο για τους «Ολυμπιακούς». Με τα δύο χέρια μαζί, το σχήμα παρουσιάζει το σύμβολο της ένωσης.

Το κέντρο του λογότυπου παρουσιάζει την ίριδα του ματιού, το οποίο προσδιορίζει τα κωφά άτομα ως οπτικούς ανθρώπους, οι οποίοι χρησιμοποιούν τα μάτια τους για να επικοινωνήσουν.

Το λογότυπο ενσωματώνει τα τέσσερα χρώματα των εθνικών σημαιών του κόσμου. Το κόκκινο, το μπλε, το κίτρινο και το πράσινο παρουσιάζουν τις τέσσερις περιφερειακές ομοσπονδίες – την Αθλητική Ομοσπονδία Κωφών της Ασίας - Ειρηνικού, την Αθλητική Ομοσπονδία Κωφών της Ευρώπης, την Αθλητική Ομοσπονδία Κωφών της Παν-Αμερικής και της Συνομοσπονδίας Αθλητισμού Κωφών της Αφρικής.

πάλη, ποδηλασία, ποδόσφαιρο, οριέντερινγκ, σκοποβολή, και μπάντιντον.

Στους Αγώνες χρησιμοποιήθηκαν βοηθητικά οπτικά μηχανήματα στα αθλήματα της κολύμβησης, της υδατοσφαίρισης, στο στίβο, στη σκοποβολή και στην καλαθοσφαίριση. Αυτά τα μηχανήματα ήταν ουσιαστικά φώτα με φλινς που αντικατέστησαν τα πιστόλια εκκίνησης ή την σφυρίχτρα του διαιτητή.

Επιπλέον, κατεγράφη ιδιαίτερα μεγάλο ενδιαφέρον για τους Αγώνες από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης σε διεθνές επίπεδο, ενώ για πρώτη φορά, η πρόσβαση στο διαδίκτυο επέτρεψε σε εκείνους που βρίσκονταν ανά τον κόσμο που δεν ήταν οι ίδιοι παρόντες να αισθανθούν μέρος των αγώνων, κατεβάζοντας εντυπωσιακά βίντεο από κάθε αγώνα της ημέρας καθώς επίσης και να λαμβάνουν τα αποτελέσματα.

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι η αποτίμηση του οικονομικού κέρδους της Πόλης της Μεμβούρνης εκτιμάται ότι φτάνει πάνω από 19 εκατομμύρια \$.

Η Ελληνική συμμετοχή στους 21ους Θερινούς Deaflympics

Η Ελληνική αποστολή στους 21ους Θερινούς Deaflympics 5 - 15 Σεπτεμβρίου 2009, Ταϊπέι / Ταϊβάν αποτελούνταν από 86 αθλητές και παράγοντες και από τις Εθνικές Ομάδες Καλαθοσφαίρισης Ανδρών και Γυναικών, Μπούουλιγκ Ανδρών και Γυναικών, Μπιτς Βόλβει Ανδρών και Γυναικών και στα ατομικά αθλήματα Κολύμβηση, Στίβος, Τάε Κβον Ντο, Τένις και Πινγκ Πονγκ.

Οι αθλήτριες μας Ζαπάντη Βάσω στη κατηγορία κάτω των 49 κιλών και Πασχάλη Δήμητρα στην κατηγορία 57 – 67 κιλών κατέκτησαν και οι δύο τη 2η θέση και πήραν το αργυρό μετάλλιο. Και οι δύο αθλήτριες έπαιρναν μέρος για πρώτη φορά σε Ολυμπιακή Διοργάνωση Κωφών.

Ο Χρυσός Ολυμπιονίκης μας Δοντάς Γιώργος κατέκτησε την 3η θέση και το χάλκινο μετάλλιο στα 50μ. ελεύθερο με χρόνο 24.34. Ο Δοντάς για πολλοστή φορά πέτυχε το στόχο του, εκμεταλλευόμενος την πολύχρονη εμπειρία του σε διεθνείς διοργανώσεις.

Η παίκτρια της Εθνικής Ομάδας Μπούουλιγκ Μπέρτη Θέμιδα μετά από σκληρό και πολυήμερο αγώνα κέρδισε την 3η θέση και το χάλκινο μετάλλιο στο Masters' Γυναικών (All events), δίνοντας σκληρή μάχη με τις παίκτριες της Ταϊπέι (1η θέση) και της Ιαπωνίας (2η θέση).

Η Εθνική Ομάδα Μπάσκετ Ανδρών έφτασε στο μικρό τελικό ανάμεσα σε 15 αντίπαλες ομάδες, νικώντας το Ισραήλ με 84 – 64 και κατακτώντας την 3η θέση και το χάλκινο μετάλλιο. Για την Εθνική Ανδρών το ολυμπιακό μετάλλιο ήταν στόχος ετών, ιδιαίτερα για εκείνους τους αθλητές που λόγω της ηλικίας τους δεν θα έχουν τη δυνατότητα να παίξουν στους επόμενους Deaflympics του 2013 στην Αθήνα.

Πέρα όμως από τα μετάλλια, η ελληνική αποστολή πέτυχε και άλλες σημαντικές διακρίσεις:

- Η Εθνική Ομάδα Μπάσκετ Γυναικών κατέκτησε την 4η θέση σε σύνολο 10 ομάδων γυναικών, χάνοντας στο μικρό τελικό από τη Λιθουανία με 38-55.

- Ο αθλητής του Τάε Κβον της κατηγορίας 58 – 68 κιλών, Ρενιέρης Σταύρος κατέκτησε την 5η θέση.
- Ο αθλητής εμποδίων στα 400μ., Λιακόπουλος Αριστοτέλης προκρίθηκε στον τελικό, διακρινόμενος στην 8η θέση.
- Στο μπόουλινγκ ο αθλητής Ηλιάκης Ιωάννης βγήκε 5ος στο Ατομικό σε 145 άνδρες.
- Στη Διάδα ανδρών οι αθλητές Ηλιάκης Ιωάννης και Κατσαγάνης Κώστας κέρδισαν την 8η θέση σε σύνολο 64 Διάδων ανδρών.
- Επιπλέον στο Ομαδικό ανδρών οι Τσολκανάκης Χρ., Τάρλης Σ., Ηλιάκης Ι., Κατσαγάνης Κ., Πονηρός Κ. και Ζαφειρόπουλος Δ., κέρδισαν την 4η θέση.
- Στο Ομαδικό γυναικών οι Μπέρτη Αλ., Μπέρτη Θέμιδα, Φερμάνη Ευγ., Ιωαννίδη Χρ., Καραπασιά Χρ., Ρηνιώτη Ελ., κατέκτησαν την 7η θέση.
- Στα 100μ. ελεύθερο ο Δοντάς Γιώργος κέρδισε την 7η θέση.
- Στα 4x400μ. Σκυταλοδρομία οι αθλητές Λιακόπουλος Αρ., Δρανδάκης Ι., Θωμαΐδης Β. και Γκανάσιος Ν. προκρίθηκαν στον τελικό και κέρδισαν την 8η θέση.

Η Ελληνική Ομοσπονδία Αθλητισμού Κωφών είναι ευχαριστημένη από τα αποτελέσματα και την προσπάθεια όλων των αθλητών της αποστολής και ελπίζει στους 22ους Θερινούς Deaflympics που θα πραγματοποιηθούν το 2013 στην Αθήνα να έχουμε πολλαπλάσιες νίκες, αθλήματα και περισσότερους αθλητές σε περισσότερα αγωνίσματα.

Αντί επιλόγου

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι μια μεγάλη αθλητική διοργάνωση, όπως είναι οι Ολυμπιακοί Αγώνες Κωφών, μπορεί να έχει ένα τεράστιο κοινωνικό και συναισθηματικό αντίκτυπο στην κοινή γνώμη, δημιουργώντας έτσι το κατάλληλο υπόβαθρο για τη σταδιακή άρση του αποκλεισμού των κωφών, την ίση μεταχείρισή τους και την ισότιμη συμμετοχή τους στην κοινωνία.

Χαρακτηριστική είναι η εμπειρία που μοιράστηκε ο Haualand, ένας κωφός κοινωνικός ανθρωπολόγος, μαζί με όλους εκείνους που παρευρέθησαν στους αγώνες της ICSD όλα αυτά τα χρόνια: "...τα άτομα που νοηματίζουν βαθμιαία έγιναν πιο ορατά στην Ρώμη. Όσο πιο πολλοί τόσο αυξανόταν το σημάδι που άφηναν πίσω στη Ρώμη. Υπήρχαν κωφοί άνθρωποι στα τραμ, στις δημόσιες πλατείες, στους δρόμους, σε όλα τα μέρη της πόλης..... Τis πρώτες μέρες, οι πιο πολλοί σεβιτόροι κοιτούσαν μόνο, κάπως μπερδεμένοι και απορημένοι στην προσπάθειά τους να επικοινωνήσουν με τους κωφούς πελά-

τες τους ή φιλοξενούμενους τους... αθλήματα μέσα σε λίγες μέρες πολλοί υπάλληλοι βελτίωσαν την οπτικές τους επικοινωνιακές ικανότητες αξιοσημείωτα (Breivik, 2002. p. 20)."

Πέραν όμως από την ενίσχυση της εικόνας των κωφών και της σχέσης τους με τους υπόλοιπους συμπολίτες, οι Deaflympics λειτουργούν και ως γέφυρα επικοινωνίας και διασύνδεσης μεταξύ και των ίδιων των κωφών. Μέσα από τη συμμετοχή τους σε αθλητικά προγράμματα και σε συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού, μαθαίνουν να διεκδικούν και να επικοινωνούν με άλλα κωφά άτομα που προέρχονται από διαφορετικά περιβάλλοντα, ακόμα και διαφορετικά σχολεία και μέσα από τον αθλητισμό αναπτύσσουν δεσμούς και εξελίσσονται σε εκλεκτούς αθλητές.

Όπως, άλλωστε περιγράφηκε από την Πρόεδρο της ICSD Δρ. Ammons Donald, "...ένα σημαντικό κομμάτι όλων των διεθνών διοργανώσεων είναι η ευκαιρία να γνωρίσεις και να αναπτύξεις φιλία με ανθρώπους από όλο τον κόσμο. Οι κωφοί αθλητές δεν είναι τόσο πολύ παθιασμένοι αντίπαλοι που ανταγωνίζο-

νται για το βραβείο, αλλά είναι περισσότερο φίλοι που αγωνίζονται παράλληλα και ο ένας απέναντι στον άλλο....χωρίς να έχει σημασία ποια νοηματική γλώσσα χρησιμοποιούν ή από ποια χώρα προέρχονται, η έντονη επιθυμία να κοινωνικοποιηθούν ο ένας με τον άλλο θα είναι πάντα εκεί, γιατί είμαστε πρώτα κωφοί και σε δεύτερο λόγο αθλητές (Stewart, 1991)."

Μέσα από τέτοιες διοργανώσεις και τέτοιες πρωτοβουλίες μπορεί να καθλιεργηθεί το κατάλληλο έδαφος, στο οποίο θα ευδοκιμήσει η πολυπόθητη ισότιμη συμμετοχή, χωρίς διακρίσεις και αποκλεισμούς.

ε.α.

Οι εξελίξεις στην Ευρώπη...

Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για την Αναπηρία: Το μέλλον δεν μπορεί να περιμένει!

Στις 17 και 18 Οκτωβρίου 2009 έλαβε χώρα στη Στοκχόλμη της Σουηδίας μια πολύ σημαντική συνάντηση. Πρόκειται για τη συνάντηση των ηγετών του ευρωπαϊκού αναπηρικού κινήματος, με αφορμή τη συνεδρίαση του Γενικού Συμβουλίου του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία, την πρώτη μετά τις εκλογές του περασμένου Μαΐου, με κορυφαίο ζήτημα στην ατζέντα την προώθηση του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία με την αξιοποίηση κάθε δυνατού μέσου.

καθώς και μια πρόσκληση για την εφαρμογή της Διεθνούς Σύμβασης σε εθνικό επίπεδο, αναγνωρίζοντας την αναπηρία ως ένα βαρυσήμαντο ζήτημα.

Σε αυτό το πλαίσιο, το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία, η φωνή 65 εκατομμυρίων Ευρωπαίων πολιτών με αναπηρία, πραγματοποίησε αυτή τη συνεδρίαση, μια συνάντηση για την υιοθέτηση μιας επίσης σημαντικής πρότασης για τη δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Συμφώνου για την Αναπηρία.

Κατά τη συνεδρίαση, δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στο ζήτημα της επικύρωσης της Διεθνούς Σύμβασης των Ατόμων με Αναπηρία από όλα τα κράτη – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της διασφάλισης της ορθής εφαρμογής της τόσο σε εθνικό όσο και ευρωπαϊκό επίπεδο. Άλλωστε, η σουηδική Προεδρεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μετά την υπογραφή της Σύμβασης σε εθνικό επίπεδο τον Δεκέμβριο του 2008, πρόκειται να δημιουργήσει γόνιμο έδαφος, αφού στο τέλος του έτους θα συμφωνήσει την επικύρωση της Σύμβασης από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

Το γεγονός αυτό, αποτελεί ιστορική στιγμή, ένα ορόσημο για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, αφού για πρώτη φορά θα προσχωρήσει σε μία Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία και αυτομάτως συνεπάγεται την αναβάθμιση της αναπηρίας σε βασική προτεραιότητα κατά τη διαμόρφωση της στρατηγικής και των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε όλους τους τομείς. Ταυτόχρονα, αυτή η επικύρωση αποτελεί και ένα ισχυρό μήνυμα προς τα κράτη – μέλη της ΕΕ,

Πρόκειται για ένα Σύμφωνο στη βάση της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, κατά το πρότυπο του Συμφώνου για την Ισότητα των Φύλων που υιοθετήθηκε το 2006, που συνέβαλε τα μέγιστα στην προώθηση των ίσων δικαιωμάτων των φύλων και την άρση των διακρίσεων λόγω φύλου, το οποίο αποσκοπεί στο να καθορίσει μια ξεκάθαρη κατεύθυνση για τις ευρωπαϊκές πολιτικές για την αναπηρία μέσα από στρατηγικά μέτρα, συμπεριλαμβανομένης της νομοθεσίας και στόχων τόσο σε ευρωπαϊκό, όσο και εθνικό επίπεδο, έως το 2020. Επιπλέον, μέσα από το Σύμφωνο, η Στρατηγική της Λισαβόνας θα δώσει νέα ώθηση στην κοινωνική ένταξη των ατόμων με αναπηρία, αναγνωρίζοντάς την ως ένα ζωτικής σημασίας ζήτημα, ενώ θα καλύπτει την απασχόληση, την κοινωνική προστασία, την εκπαίδευση, την ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα, την προσβασιμότητα και την έρευνα. Κεντρικό ζητούμενο είναι η διασφάλιση της διάχυσης της διάστασης της αναπηρίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση μέσω της προώθησης των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία και της συγκρότησης

μιας ισχυρής ατζέντας με δεσμευτικό χαρακτήρα τόσο για τους θεσμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσο και για τα κράτη – μέλη της.

Όπως τόνισε κατά τη συνεδρίαση του Γενικού Συμβουλίου του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία ο Πρόεδρος του κ. Ιωάννης Βαρδακαστάνης, «το υπάρχον πολιτικό πλαίσιο υποδηλώνει μια ουσιαστική και πραγματική ανάγκη για συντονισμένες δράσεις. Είναι ζωτικής σημασίας ζήτημα για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συγχρονίσει και να συντονίσει τη στρατηγική της για την αναπηρία με όλη τα κράτη – μέλη: το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για την Αναπηρία είναι για τους λόγους αυτούς ένα απαραίτητο εργαλείο».

Από την πλευρά της, η κα. Ingrid Burman, Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία Σουηδίας, τόνισε «Το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για την Αναπηρία θα αποτελέσει κινητήριο δύναμη που θα επιτρέψει στην ΕΕ και τα κράτη – μέλη της να προχωρήσουν σε μια Ευρώπη χωρίς αποκλεισμούς σε βάρος των ατόμων με αναπηρία».

Το επόμενο διάστημα, το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία, θα εργαστεί εντατικά και συστηματικά, επιστρατεύοντας όλα τα διαθέσιμα μέσα για τη δημιουργία του Συμφώνου και την προώθηση των θετικών αποτελεσμάτων που μπορεί να έχει η εφαρμογή του για τις ζωές 65 εκατομμυρίων Ευρωπαίων με αναπηρία, σε όλους τους τομείς, όπως άλλωστε τόνισε κατά τη λήξη της συνεδρίασης ο κ. Βαρδακαστάνης:

«Μετά την αναγνώριση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, τα άτομα με αναπηρία προσδοκούν συστηματικές αλληλεγγύες στις συνθήκες της καθημερινής τους διαβίωσης, αλληλέ και σεβασμό των ισότιμων δικαιωμάτων τους κατά τη χάραξη πολιτικών σε όλα τα επίπεδα. Το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία ανυπομονεί να συμμετάσχει στη διαδικασία της δημιουργία του Συμφώνου. Η εφαρμογή της Διεθνούς Σύμβασης είναι μια πρόκληση, από την υιοθέτησή της όμως θα ωφεληθούν όλοι: τα κράτη – μέλη, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και 65 εκατομμύρια άτομα με αναπηρία στην Ευρώπη».

Παρέμβαση για το Προσχέδιο Οδηγίας για την ίση μεταχείριση των ατόμων με αναπηρία

Κατά τη διάρκεια της Συνεδρίασης του Γενικού Συμβουλίου του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία στη Στοκχόλμη (17 και 18 Οκτωβρίου 2009), οι Σύεδροι πληροφορήθηκαν για την πρόταση της Σουηδικής Προεδρίας στην Ομάδα Εργασίας του Συμβουλίου για Κοινωνικά Ζητήματα, σχετικά με το Προσχέδιο Οδηγίας για την ίση μεταχείριση ανεξαρτήτως θρησκείας ή πεποίθησης, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.

Με επιστολή του Προέδρου του Φόρουμ προς τη Σουηδική Προεδρία διευκρινίζεται ότι, παρά το γεγονός ότι το Φόρουμ επικροτεί τις προσπάθειες της Σουηδικής Προεδρίας να φτάσει σε έναν επω-

φελή συμβιβασμό στο δύσκολο αυτό ζήτημα, ώστε να προχωρήσει και η πρόταση, παρατηρούνται μια σειρά από σημαντικά προβλήματα στο κείμενο, που σε περίπτωση που δεν επιλυθούν με τις απαραίτητες διορθώσεις, θα καταστήσουν αδύνατη την υποστήριξη της Οδηγίας από το Φόρουμ.

Πιο συγκεκριμένα, το Γενικό Συμβούλιο του Φόρουμ επεσήμανε τα παρακάτω χαρακτηριστικά της πρότασης της Σουηδικής Προεδρίας, που αποδυναμώνουν την προστασία των ατόμων με αναπηρία από την άσκηση διακριτικής μεταχείρισης σε βάρος τους:

► Το Άρθρο 4 (Ίση μεταχείριση των ατόμων με

αναπηρία) έχει χωριστεί σε δύο διατάξεις, με τη διάταξη για την εύλογη προσαρμογή να προηγείται της υποχρέωσης για παροχή πλήρους προσβασιμότητας.

- ▶ Το Άρθρο 4 παρέχει τον ορισμό της εύλογης προσαρμογής, της έννοιας που ισχύει στην Ευρωπαϊκή Νομοθεσία από την υιοθέτηση της Οδηγίας 2000/78 (Οδηγία για την Απασχόληση) και έχει εφαρμοστεί σε όλα τα κράτη – μέλη της ΕΕ.
- ▶ Οι υποχρεώσεις που παρέχουν την εύλογη προσαρμογή και τη γενική προσβασιμότητα δεν καλύπτουν το σχεδιασμό και την κατασκευή αγαθών (Άρθρο 4β.2).
- ▶ Το Άρθρο 7.4 απαλλάσσει την παροχή εύλογης προσαρμογής και γενικής προσβασιμότητας από δικαστικές διαδικασίες που συνήθως είναι διαθέσιμες στους πολίτες για την υπεράσπιση των δικαιωμάτων τους. Αντ' αυτού, το Άρθρο παρέχει τη δυνατότητα να αντιμετωπίζεται η δυσарέσκεια μέσα από διοικητικές και συμβιβαστικές διαδικασίες. Επιπλέον, το άρθρο 7.1 και 7.2 ήδη προβλέπονται για μια βήμα προς βήμα προσέγγιση και ήταν σύμφωνη με τη νομοθεσία για το άρθρο 13 σε κοινοτικό και εθνικό επίπεδο.
- ▶ Το Άρθρο 15.2 προβλέπει για ένα συστηματικό σχέδιο εφαρμογής των διατάξεων για την αναπηρία:
  - Αναβολή της εφαρμογής της υποχρέωσης για εύλογη προσαρμογή, έννοιας γνωστής από τις ευρωπαϊκές δικαιοδοσίες που θα μπορούσαν να την εφαρμόσουν στο εντός της προθεσμίας που προβλέπει το άρθρο 15.1
  - Αναβολή της εφαρμογής της υποχρέωσης για προσβασιμότητα για 10 χρόνια σχετικά με νέα κτίρια και υποδομές. Αυτό σημαίνει ότι τα κράτη – μέλη θα μπορούν να αδειοδοτούν την ανέγερση νέων μη προσβάσιμων κτιρίων για 10 χρόνια μετά την υιοθέτηση της Οδηγίας. Μια τέτοια πρόταση θέτει σε σοβαρό κίνδυνο την κατάσταση σε κράτη – μέλη που έχουν ήδη υιοθετήσει ανάλογη νομοθεσία που προβλέπει την υποχρεωτική προσβασιμότητα νέων κτιρίων.
  - Αναβολή της εφαρμογής της υποχρεωτικής

προσβασιμότητας για 20 χρόνια, για κτίρια και υποδομές, χωρίς περαιτέρω διευκρινίσεις και λεπτομέρειες για το πώς αυτή η υποχρέωση θα ικανοποιείται.

Με βάση τα παραπάνω, το Φόρουμ θεωρεί το κείμενο απαράδεκτα αδύναμο και ανίσχυρο και κενό περιεχομένου και σημασίας για τα άτομα με αναπηρία. Στην πράξη, το περιορισμένο πεδίο εφαρμογής της πρότασης σημαίνει ότι τα άτομα με αναπηρία δεν έχουν περιθώριο να προσδοκούν καμία βελτίωση στην προσβασιμότητα του περιβάλλοντος στο οποίο κινούνται, ούτε να απαιτήσουν εύλογες προσαρμογές για ένα πολύ μεγάλο διάστημα. Η σταδιακή εφαρμογή του σχεδίου για την προσβασιμότητα, χωρίς κανένα μηχανισμό επιβολής, καθιστά ουσιαστικά ανυπόστατη την υποχρέωση για παροχή προσβασιμότητας.

Το Φόρουμ τονίζει ότι μια τέτοια πρόταση οδηγεί αποκλειστικά και μόνο στην αποδυνάμωση αντί στην επέκταση των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία την ίση μεταχείριση και την ισότιμη διαβίωση και για το λόγο αυτό δεν είναι σε θέση να την υποστηρίξει.

Το Φόρουμ καλεί όλα τα κράτη – μέλη να εκφράσουν την αντίθεσή τους στις υπάρχουσες προτάσεις και προτρέπει την Σουηδική Προεδρία να αναθεωρήσει την πρόταση με βάση τις αρχές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της ισότητας και της ίσης μεταχείρισης, όπως αυτές εκφράζονται στην πρωτεύουσα και δευτερεύουσα ευρωπαϊκή νομοθεσία.

Ήδη, με πρωτοβουλία του Φόρουμ βρίσκεται σε εξέλιξη μια εκστρατεία για την αναθεώρηση της πρότασης, σύμφωνα με την οποία όλοι οι φορείς εκπροσώπησης των ατόμων με αναπηρία σε όλα τα κράτη – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης καλούνται να μην δεχτούν τις τροποποιήσεις της Σουηδικής Προεδρίας και να ενημερώσουν τα αρμόδια Υπουργεία σχετικά, ώστε να μην προχωρήσει μια τέτοια κατάφορα άδικη πρόταση. Αξίζει δε να σημειωθεί ότι η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία, έχει ήδη αποστείλει σχετικό έγγραφο στον Υπουργό Εργασίας κ. Λοβέρδο.

http://www

ameanet.gr

μια e - Πύλη για τα Άτομα με Αναπηρία

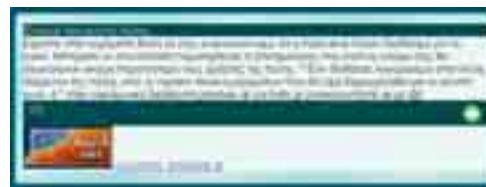
Μέχρι πριν λίγα χρόνια, για να βρει κανείς μια πληροφορία έπρεπε να ανατρέξει στις σελίδες μιας σκοτισμένης εγκυκλοπαίδειας, έπρεπε να κολλήσει ένα γραμματόσημο για να στείλει ένα γράμμα, να βγει έξω για να κάνει καινούριες γνωριμίες, να στηθεί στην ουρά της τράπεζας για να πραγματοποιήσει μια συναλλαγή, να αγοράσει εφημερίδα για να διαβάσει τις ειδήσεις... Πριν μερικά χρόνια κανείς δεν ήξερε τι σημαίνει google, web, www, dsl, username... Σήμερα, όμως δεν υπάρχει κανείς που δεν ξέρει τι θα πει διαδίκτυο - ή στα αγγλικά internet - και το κυριότερο, δεν υπάρχει κανείς που μπορεί να φανταστεί πως ήταν η ζωή πριν από αυτό.

Με την πάροδο του χρόνου, που μεταφράζεται σε με τα βίαια διψήφιο αριθμό, το διαδίκτυο όχι απλά μπήκε για τα καλά στη ζωή μας, αλλά μετατράπηκε σε ένα απαραίτητο εργαλείο, χωρίς το οποίο δεν μπορεί κανείς να πραγματοποιήσει απολύτως

καμιά συναλλαγή και να διεκπεραιώσει σχεδόν καμιά εργασία. Αρκεί κανείς να ανατρέξει στις ειδήσεις για την ξαφνική διακοπή παροχής για μεγάλα διαστήματα, προκειμένου να διαπιστώσει τις συνέπειες της στον ιδιώτη, τη μικρή επιχείρηση, τις μεγάλες πολυεθνικές.

Για τα άτομα με αναπηρία το διαδίκτυο είναι ίσως παραπάνω πολύτιμο απ' ότι για τους υπόλοιπους χρήστες. Κι αυτό γιατί χάρη στην υπάρχουσα τεχνολογία, αποτελεί ίσως τη μεγαλύτερη πηγή άντλησης πληροφοριών, αλλά και το μόνο μέρος, που μπορούν, ιδίως στις χώρες του εξωτερικού να νιώσουν απόλυτα ισότιμοι χρήστες.

Στη χώρα μας που οι χρήστες που σερφάρουν στο διαδίκτυο είναι αρκετά λιγότεροι από ότι στα υπόλοιπα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η αξιοποίηση των δυνατοτήτων των ευρυζωνικών δικτύων είναι ακόμα σε υβριδικό στάδιο, οι υφι-

στάμενοι φορείς προσφέρουν υπηρεσίες ενημέρωσης, πληροφόρησης, επικοινωνίας και συμβουλευτικής για άτομα με αναπηρία, υπηρεσίες με βασικό χαρακτηριστικό και μειονέκτημα το γεγονός ότι προσφέρονται αποσπασματικά σε συγκεκριμένες τοποθεσίες, οι περισσότερες των οποίων βρίσκονται σε μεγάλα αστικά κέντρα, όπου θα πρέπει να μεταβεί ο ενδιαφερόμενος.

Το μόνο λοιπόν που χρειάζεται είναι να συγκεντρωθούν και να συστηματοποιηθούν οι υπηρεσίες αυτές, με την παράλληλη εκμετάλλευση των δυνατοτήτων που προσφέρουν τα υφιστάμενα ευρυζωνικά δίκτυα, ώστε να αρθεί κάθε γεωγραφικός ή χρονικός περιορισμός και να εξυπηρετούνται όλοι ισότιμα και γρήγορα με άμεσο και αποτελεσματικό τρόπο.

Με αυτό το σκοπό, ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Τυφλών υλοποίησε το έργο «Ολοκληρωμένες Προσβάσιμες Υπηρεσίες για ΑμεΑ» που συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό ταμείο (80%) και από Εθνικούς πόρους (20%), σε συνεργασία με το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος "Κοινωνία της Πληροφορίας" και την Ένωση Νομικών Προσώπων FUJITSU – Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας, που αποτελεί μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για τη διαμόρφωση όρων και προϋποθέσεων ισότιμης πρόσβασης και συμμετοχής των ΑΜΕΑ στην Κοινωνία της Πληροφορίας, ώστε να μπορούν να προβαίνουν σε δράσεις που ενισχύουν την ανεξαρτησία στη διαβίωσή τους, καθώς και την αντιμετώπιση των καθημερινών τους αναγκών.

Στο πλαίσιο αυτού του έργου γεννήθηκε μια πρωτοποριακή και ριζοσπαστική για τα ελληνικά δεδομένα υπηρεσία, μια πλήρως προσβάσιμη δικτυακή πύλη, το ameanet.gr, η οποία λειτουργεί ως μια ψηφιακή κοινότητα για τα άτομα με αναπηρία

μέσω της ανάπτυξης υπηρεσιών πληροφόρησης, συμβουλευτικής στήριξης και ενδυνάμωσής τους.

Σε ποιους απευθύνεται

Η προσβάσιμη διαδικτυακή πύλη και ηλεκτρονικές υπηρεσίες αναπτύχθηκαν από το Ινστιτούτο Πληροφορικής του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας. Αποτελούν παραδοτέα του έργου «Ολοκληρωμένες Προσβάσιμες Υπηρεσίες για ΑμεΑ», στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας», (Μέτρο 4.3: «Προηγμένες Τηλεπικοινωνιακές Υπηρεσίες για τον Πολίτη και τις επιχειρήσεις», κατηγορία πράξης 3: Παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών σε ειδικές ομάδες πληθυσμού).

Το συγκεκριμένο έργο εστιάζει σε τέσσερις διαφορετικές ομάδες ΑμεΑ:

- άτομα με προβλήματα όρασης,
- άτομα με κινητικές αναπηρίες,
- άτομα με προβλήματα ακοής και
- άτομα με νοητικές αναπηρίες.

Οι υπηρεσίες της πύλης είναι πλήρως προσβάσιμες και από εξοπλισμό υποστηρικτικής τεχνολογίας. Βάση της συμμόρφωσης με συγκεκριμένες τεχνικές προδιαγραφές, στην πύλη, με την ολοκλήρωση της αξιολόγησης προσβασιμότητας και την επιδιόρθωση τεχνικών θεμάτων που θα αναδείξει, στοχεύεται να αποδοθεί το επίπεδο AAA πιστοποίησης ηλεκτρονικής προσβασιμότητας του Εργαστηρίου Αλληλεπίδρασης Ανθρώπου - Υπολογιστή του ΙΤΕ-ΙΠ.

Οι υπηρεσίες

Αποσκοπώντας στην παροχή ολοκληρωμένων και πλήρως προσβάσιμων υπηρεσιών σε άτομα με αναπηρία, η διαδικτυακή πύλη ameanet.gr προσφέρει τη δυνατότητα ενημέρωσης στα άτομα με αναπηρία, ενώ παράλληλα ενισχύει την ανεξαρτησία της διαβίωσής τους, καθώς και την αντιμετώπιση των καθημερινών τους αναγκών, μέσω εναλλακτικών καναλιών επικοινωνίας που μπορούν να

αξιοποιούν από οπουδήποτε μέσω της χρήσης του διαδικτύου. Συνοπτικά περιλαμβάνει:

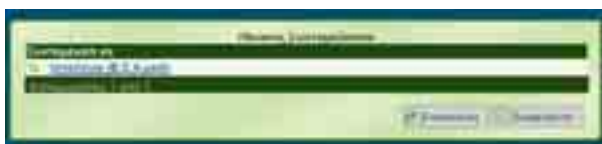
- Υπηρεσίες ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) για εκπροσώπους φορέων ΑμεΑ: Ανταλλαγή μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μέσω της πύλης.
- Υπηρεσίες προσωπικών μηνυμάτων μεταξύ των εγγεγραμμένων χρηστών της πύλης.
- Υποστήριξη και λειτουργία Ομάδων Ειδικού Ενδιαφέροντος με την παροχή λειτουργικότητας ηλεκτρονικού πίνακα μηνυμάτων (e-message board), σύγχρονης ηλεκτρονικής συνομιλίας μέσω γραπτού λόγου (e-chat), περιοχής εγγράφων και άλλων υπηρεσιών.
- Υποστήριξη και λειτουργία ιστολογίων (blogs) για φορείς ΑμεΑ, στα οποία θα αναρτώνται ειδήσεις, άρθρα, ανακοινώσεις, κ.λπ.
- Άλλες υπηρεσίες ενημέρωσης.

Αναλυτικότερα, μπαίνοντας στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.ameanet.gr>, ο χρήστης έχει τη δυνατότητα να πλοηγηθεί στην πύλη ως απλός επισκέπτης ή να εγγραφεί σε αυτήν.

Ως απλός επισκέπτης, έχει κανείς πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες πληροφόρησης για την τρέχουσα επικαιρότητα καθώς και για στοχευμένα θέματα των φορέων ατόμων με αναπηρία. Στο πλαίσιο αυτό οι υπηρεσίες που προσφέρονται είναι:

- Νέα
- Ιστολόγια
- Πληροφόρηση

Επιπλέον, η πύλη προσφέρει βοηθητικές υπηρεσίες για την υποβοήθηση της αλληλεπίδρασης του χρήστη. Για το λόγο αυτό είναι διαθέσιμα μία σειρά από εργαλεία μέσω των οποίων ο χρήστης μπορεί να περιηγηθεί και να γνωρίσει καλύτερα τις υπηρεσίες και το περιεχόμενο, να λάβει χρηστικές πληροφορίες και να προσωποποιήσει το περιβάλλον χρήσης των υπηρεσιών σύμφωνα με τις δικές του προτιμήσεις. Οι βοηθητικές υπηρεσίες περιλαμβάνουν:

- Πληροφόρηση
- Εργαλεία
- Προδιαγραφές πύλης
- Βοήθεια

Σε περίπτωση που εγγραφεί κανείς ως χρήστης της πύλης, συμπληρώνοντας τα στοιχεία του στην ειδική ηλεκτρονική φόρμα, έχει πρόσβαση σε επιπλέον υπηρεσίες. Οι εγγεγραμμένοι χρήστες έχουν επιπλέον πρόσβαση, ανάλογα με το ρόλο τους, σε υπηρεσίες επικοινωνίας μεταξύ των χρηστών αλλά και με τους εμπλεκόμενους φορείς. Χρησιμοποιώντας τις υπηρεσίες επώνυμα προωθούν την ανταλλαγή πληροφοριών, την επικοινωνία μέσω εναλλακτικών διαύλων και τη συνεργασία σε πλαίσιο πλήρους ισότητας για τους χρήστες ανεξάρτητα από την φύση και την έκταση της αναπηρίας τους. Στο πλαίσιο αυτό οι επιπλέον υπηρεσίες που προσφέρονται είναι:

- Συντομεύσεις
- Μηνύματα
- Κοινότητες
- Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (για εκπροσώπους φορέων ΑμεΑ)
- Ρυθμίσεις προσβασιμότητας
- Ρυθμίσεις αλληλεπίδρασης

Προσβασιμότητα

Με δεδομένο ότι η πύλη εστιάζει σε διαφορετικές ομάδες ΑμεΑ, οι τεχνικές προδιαγραφές της πύλης εναρμονίζονται πλήρως με το υψηλό επίπεδο συμμόρφωσης των Οδηγιών για την Προσβασιμότητα του Περιεχομένου του Παγκοσμίου Ιστού, Έκδοση 1.0 (WCAG 1.0) της Πρωτοβουλίας για την Προσβασιμότητα του Παγκοσμίου Ιστού. Πιο συγκεκριμένα:

- Η έκδοση για desktop PC συμμορφώνεται με το επίπεδο AAA των WCAG 1.0.
- Η έκδοση για PDA έχει σχεδιαστεί ώστε να συμμορφώνεται και με το προσχέδιο των Βέλτιστων Πρακτικών για το Web σε Κινητές Συσκευές Έκδοση 1.0 (Mobile Web Best Practices 1.0).

Θ.Α.

η ΕΣΑμεΑ παρεμβαίνει, προτείνει, διεκδικεί...

Προτάσεις της Ε.Σ.Α.μεΑ. επί του Σχεδίου Νόμου "Ρύθμιση των Χρεών Υπερχρεωμένων Καταναλωτών"

Τις προτάσεις της επί του Νομοσχεδίου «Ρύθμιση των Χρεών Υπερχρεωμένων Καταναλωτών» εξέθεσε η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία με επιστολή της στην κα. Λούκα Κατσέλη, Υπουργό Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας στις 04.11.09.

Η Ε.Σ.Α.μεΑ. ζήτησε τη λήψη ειδικών μέτρων προστασίας, όχι λόγω της αναπηρίας αυτής καθ' εαυτής, αλλά εξαιτίας του διαχρονικού κοινωνικού αποκλεισμού και της φτώχειας που βιώνουν τα άτομα με αναπηρία.

Επιπλέον, πρότείνει να αναζητηθεί σε συνεργασία με το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας & Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, τις Δικαστικές Αρχές, τις Δικηγορικές Ενώσεις, τις Ενώσεις Καταναλωτών κ.λπ., διαδικασία μη χρονοβόρα, αποτελεσματική, απόλυτα διαφανής, για την οποία δεν θα απαιτείται η καταβολή πρόσθετων χρηματικών μέσων από πλευράς των οφειλετών.

Τέλος, σε ότι αφορά την εμπλοκή των Ειρηνοδικείων της χώρας στην προβλεπόμενη διαδικασία του παρόντος Νομοσχεδίου, επισημαίνει ότι μεγάλος αριθμός των κτιρίων που στεγάζονται τα Δικαστήρια δεν είναι προσβάσιμα στα άτομα με κινητική αναπηρία.

Αναγκαία η διασφάλιση της προσβασιμότητας του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος στα άτομα με αναπηρία*

Τις προτάσεις της και τα βασικά αιτήματα του εθνικού αναπηρικού κινήματος για την άρση των πάσης φύσεως εμποδίων του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος που οδηγούν τα άτομα με αναπηρία στον αποκλεισμό, διατύπωσε η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία με Υπόμνημά της στην Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας & Κλιματικής Αλληλαγής κα Κ. Μπιρμπίλη στις 04.11.09.

Όπως τόνισε η Συνομοσπονδία, κλειδί για την ισότιμη

συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία αποτελεί η προσβασιμότητα του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος, των υποδομών και υπηρεσιών - συμβατικών και ηλεκτρονικών - η οποία παράλληλα αποτελεί και θεμελιώδη λίθο ενός ανθρωποκεντρικού βιώσιμου περιβάλλοντος και ένα σημαντικό προαπαιτούμενο για τη διασφάλιση κοινωνικής δικαιοσύνης, αλληλεγγύης και ενσωμάτωσης, τα οποία είναι και τα βασικά χαρακτηριστικά μιας αειφόρου κοινωνίας.

Η Συνομοσπονδία προτείνει:

- Δομημένη απευθείας διαβούλευση του Υπουργείου με το εθνικό αναπηρικό κίνημα.
- Ένταξη της διάστασης της αναπηρίας και διάχυση του κριτηρίου της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία σε όλες τις πολιτικές του Υπουργείου και των εποπτευόμενων Φορέων του.
- Σύσταση στο Υπουργείο Διεύθυνσης υπαγόμενης απευθείας στον Υπουργό με οριζόντιες αρμοδιότητες για το σχεδιασμό και την παρακολούθηση - συντονισμό όλων των Διευθύνσεων του Υπουργείου σχετικά με τη συμπερίληψη της διάστασης της αναπηρίας και της προσβασιμότητας σε όλες τις πολιτικές.
- Σύσταση Ad-hoc Επιτροπών / Ομάδων Εργασίας χωρίς αμοιβή για τη μελέτη και υποβολή προτάσεων βάσει συγκεκριμένων χρονοδιαγραμμάτων και επί συγκεκριμένων προκαθορισμένων θεμάτων.
- Θέσπιση νομοθεσίας για την προώθηση της προσβασιμότητας στο φυσικό περιβάλλον
- Συμπλήρωση - επικαιροποίηση της υφιστάμενης τεχνικής νομοθεσίας σε θέματα προσβασιμότητας του δομημένου περιβάλλοντος στα άτομα με αναπηρία.

Απαραίτητη η εκπόνηση και εφαρμογή μιας Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση, την Επαγγελματική Κατάρτιση, την Κοινωνική Ασφάλιση και την Κοινωνική Προστασία των Ατόμων με Αναπηρία*

Τις προτάσεις της με στόχο την εκπόνηση και εφαρμογή από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης

μιας ολοκληρωμένης Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση, την Επαγγελματική Κατάρτιση, την Κοινωνική Ασφάλιση και την Κοινωνική Προστασία των Ατόμων με Αναπηρία εξέθεσε η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία με Υπόμνημά της στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, κ. Α. Λοβέρδο στις 02.11.09.

Όπως επεσήμανε η Συνομοσπονδία, για την εφαρμογή μιας τέτοιας Εθνικής Στρατηγικής, η ένταξη της διάστασης της αναπηρίας στο σύνολο των πολιτικών του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης πρέπει να κατέχει προεξέχουσα θέση. Αυτή μπορεί να εξασφαλιστεί μέσω:

- α) Της συνεχούς διαβούλευσης με το αναπηρικό κίνημα της χώρας, βάσει της αρχής του ευρωπαϊκού και εθνικού αναπηρικού κινήματος «τίποτα για εμάς, χωρίς εμάς».
- β) Της σύστασης Διεύθυνσης Θεμάτων Ατόμων με Αναπηρία στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.
- γ) Της συμμετοχής της Ε.Σ.Α.μεΑ. στις αποφάσεις που λαμβάνουν Οργανισμοί που εποπτεύονται από το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Ασφάλισης.

Επιπρόσθετα, η Ε.Σ.Α.μεΑ. πρότεινε ανά τομέα τα εξής:

- Άμεση θέσπιση ενός νέου και σύγχρονου νόμου για την απασχόληση των ατόμων με αναπηρία.
- Αναβάθμιση της Υπηρεσίας Απασχόλησης Ειδικών Κοινωνικών Ομάδων του Ο.Α.Ε.Δ. από Υπηρεσία σε Διεύθυνση και συνακόλουθα η στελέχωσής της με εξειδικευμένο, μόνιμο και επαρκές προσωπικό, καθώς επίσης και η αναβάθμιση των κατά τόπους Γραφείων της μέσω και πάλι της στελέχωσής τους με εξειδικευμένο, μόνιμο και επαρκές προσωπικό.
- Επίσπευση της έκδοσης των αποτελεσμάτων της τελευταίας προκήρυξης του Ν. 2643/1998 που έχει καθυστερήσει ιδιαίτερα.
- Σχεδιασμό και εφαρμογή μιας ολοκληρωμένης πολιτικής για την Επαγγελματική Κατάρτιση των ατόμων με αναπηρία.
- Λήψη μέτρων για την αποτελεσματική εφαρμογή του Ν. 3304/2005 «Εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού».
- Θέσπιση ενός ενιαίου αδιάβλητου συστήματος αξιολόγησης και πιστοποίησης της αναπηρίας σύμφωνα με τη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία του ΟΗΕ.
- Κατάργηση της επανεξέτασης των ατόμων με αναπηρία, των οποίων η αναπηρία ή χρόνια πάθηση κρίνεται μη αναστρέψιμη βάσει αντικειμενικών κριτηρίων.
- Επέκταση της υπηρεσίας «Βοήθεια στο Σπίτι» και ενίσχυση των υπηρεσιών της με επιπλέον ειδικότητες προκειμένου να ανταποκρίνεται και στις ανάγκες των

ατόμων με αναπηρία.

- Προώθηση της ισότιμης συμμετοχής των παιδιών με αναπηρία στην προσχολική φύλαξη, όπως π.χ. στους Βρεφικούς και Βρεφονηπιακούς Σταθμούς, στους Βρεφονηπιακούς Σταθμούς Ολοκληρωμένης Φροντίδας.

«Περιβάλλον και Άτομα με Αναπηρία»: Επιστολή της Ε.Σ.Α.μεΑ. στην Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής*

Τις προτάσεις της για το «σχέδιο νόμου για την προστασία των δασών και των δασικών εκτάσεων που επλήγησαν από τις πυρκαγιές του Αυγούστου 2009 και λοιπές διατάξεις» απέστειλε στην Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής κ. Τ. Μηριμπίλη η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία στις 02.11.09, με αφορμή και τη συμμετοχή της στη δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση που έλαβε χώρα.

Όπως τονίζεται στην επιστολή, παρά το γεγονός ότι είναι γνωστή η ιδιαίτερα σημαντική επίδραση του φυσικού περιβάλλοντος στην ποιότητα ζωής των κατοίκων ή των επισκεπτών μιας πόλης, τα άτομα με αναπηρία στη χώρα μας παραμένουν αποκλεισμένα από τους χώρους πρασίνου, τους χώρους φυσικού κάλλους και το φυσικό περιβάλλον εν γένει, όπως ακριβώς συμβαίνει και με την πλειοψηφία των αστικών υποδομών - ιδιαίτερα στην Περιφέρεια - λόγω έλλειψης προσβασιμότητας.

Στο πλαίσιο αυτό και δεδομένου ότι οι λοιπές ευρωπαϊκές χώρες προωθούν συστηματικά μέτρα για τη βελτίωση της προσβασιμότητας του φυσικού περιβάλλοντος στα άτομα με αναπηρία, αλλά και τους ηλικιωμένους τις πληθυσμιακές ομάδες με παρόμοιες ανάγκες (π.χ. οικογένειες με μικρά παιδιά, γυναίκες σε κατάσταση εγκυμοσύνης), η Συνομοσπονδία προτείνει συγκεκριμένες τροποποιήσεις και προσθήκες στο υπάρχον νομοσχέδιο.

Στο επίκεντρο των προτάσεών της βρίσκεται η συμπερίληψη της προσβασιμότητας όλων των έργων σε πάγκα και άληση, ως προϋπόθεση για την έγκρισή τους, καθώς και η διασφάλιση της προσβασιμότητας των μηνυμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και προστασίας του περιβάλλοντος στα άτομα με αναπηρία.

Υπόμνημα της Ε.Σ.Α.μεΑ για τα οικονομικά, φορολογικά και ασφαλιστικά θέματα των ατόμων με αναπηρία*

Τα πάγια αιτήματα του εθνικού αναπηρικού κινήματος που άπτονται της αρμοδιότητάς του, απέστειλε με σχετικό Υπόμνημά η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία στον Υπ. Οικονομικών κ. Γιώργο Παπακωνσταντίνου στις 23.10.09.

Η Ε.Σ.Α.μεΑ. τόνισε ότι είναι απαραίτητη η λήψη άμεσων μέτρων εισοδηματικής ενίσχυσης για τα άτομα με αναπηρία και τις οικογένειές τους, ενώ υπογράμμισε ότι η ικανοποίηση των οικονομικών φορολογικών και

συνταξιοδοτικών αιτημάτων των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους αποτελεί βασική και αναγκαία προϋπόθεση για το σχεδιασμό και την εφαρμογή δίκαιης οικονομικής πολιτικής και τη δημιουργία ενός σύγχρονου κοινωνικού κράτους στην υπηρεσία των πιο αδύναμων πολιτών του.

Τα αιτήματα της Συνομοσπονδίας συνοψίζονται ως εξής:

1. ΘΕΜΑΤΑ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ 2010

- Ενίσχυση του τομέα της Πρόνοιας, ο οποίος είναι ο πιο υποχρηματοδοτούμενος τομέας, παρ' όλο που απευθύνεται στις πιο αδύναμες ομάδες του πληθυσμού
- Πρόβλεψη Κονδυλίων για τη Δημιουργία Δικτύου Μονάδων Αποκατάστασης, την αναβάθμιση των υπαρχόντων, και την πρόσληψη ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού σε όλα τα νοσοκομεία και στις μονάδες των ατόμων με χρόνιες παθήσεις

2. ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΚΑΙ ΤΩΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ ΤΟΥΣ

- Χορήγηση του έκτακτου επιδόματος αλληλεγγύης στα άτομα με αναπηρία και θέσπιση ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος για τους ανασφάλιστους με αναπηρία.
- Αναμόρφωση της επιδοματικής πολιτικής.
- Θέσπιση του επιδόματος προσωπικού βοηθού για τα άτομα με αναπηρία που διαβιούν εκτός ιδρυμάτων.

3. ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

- Αύξηση του αφορολόγητου ποσού για τα άτομα με αναπηρία και τις οικογένειες που έχουν στη φροντίδα τους άτομα με αναπηρία.
- Απαλλογή των ατόμων με αναπηρία από το φόρο αγοράς πρώτης κατοικίας, από το φόρο μεταβίβασης οικίας, διαμερίσματος ή οικοπέδου κ.λπ.
- Αντικατάσταση των αναπηρικών αυτοκινήτων που έχουν παραληφθεί με τις περι αναπήρων διατάξεις ατελείας, μετά την πάροδο 5 ετών.
- Επέκταση του μέτρου της μείωσης του Φ.Π.Α. σε όλα τα αγαθά που είναι αναγκαία για την κάλυψη των αναγκών των ατόμων με αναπηρία.

4. ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

- Επέκταση της παρ. 4 του άρθρου 5 του Ν. 3232/04, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 6 του άρθρου 61 του Ν. 3518/06 και το άρθρο 140 του Ν. 3655/08, σύμφωνα με τις οποίες μητέρες και πατέρες τέκνων με αναπηρία με ποσοστό 67% και άνω και σύζυγοι αναπήρων με ποσοστό 80% και άνω, εφόσον έχουν διανύσει τουλάχιστον δεκαετή έγγαμο βίο, θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης με τη συμπλήρωση 7.500 ημερών εργασίας ή 25 ετών ασφάλισης, ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας και ανεξαρτήτως χρόνου υπαγωγής στην ασφάλιση, στους ασφαλισμένους του Δημοσίου.

5. ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

- Πλήρης κάλυψη των ασφαλισμένων για την αγορά

τεχνολογικών και θεραπευτικών βοηθημάτων.

- Κατάργηση του ποσοστού συμμετοχής 25% σε όλες τις ιατρικές θεραπευτικές πράξεις, παρακλινικές εξετάσεις, ειδικές θεραπείες των έμμεσα ασφαλισμένων, οι οποίοι κατά κανόνα είναι άτομα με βαριές και πολλαπλές αναπηρίες
- Πλήρης κάλυψη των θεραπευτικών και διαγνωστικών μέσων που χρησιμοποιούν οι χρόνια πάσχοντες και των αναλωσίμων υλικών τους.

6. ΜΕΤΡΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΣΤΟΥΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥΣ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

- Θέσπιση υποστηρικτικών μέτρων για τα άτομα αναπηρία που εργάζονται σε θέσεις του στενού & ευρύτερου Δημοσίου Τομέα, ζήτημα που αφορά το Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, αλλιά επειδή προσλαμβάνει οικονομικές διαστάσεις τίθεται και στο Υπουργείο Οικονομικών.

Διαβούλευση σχεδίου Κοινής Υπουργικής Απόφασης σχετικά με την «Καθιέρωση ανωτάτου ορίου κυβισμού Κρατικών Αυτοκινήτων και άλλες διατάξεις»*

Επιστολή στον Υπ. Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης κ.. Ι. Ραγκούση, καθώς και στον Υπ. Οικονομικών κ. Γ. Παπακωνσταντίνου απέστειλε η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία σχετικά με το σχέδιο Κοινής Υπουργικής Απόφασης για την «Καθιέρωση ανωτάτου ορίου κυβισμού Κρατικών Αυτοκινήτων και άλλες διατάξεις» στις 21.10.09.

Όπως έχει ήδη πράξει και με τη συμμετοχή της ηλεκτρονικά στην σχετική ανοιχτή διαβούλευση, η Συνομοσπονδία επισημαίνει την απουσία αναφοράς σε οχήματα προσβάσιμα σε άτομα με αναπηρία και ιδιαίτερα σε άτομα με κινητικές αναπηρίες. Τα οχήματα αυτά, λόγω των ειδικών απαιτήσεων σχεδιασμού των χώρων τους - ώστε να μπορούν να φιλοξενήσουν άτομο σε αμαξίδιο - συνήθως υπερβαίνουν τα 1400-1600cc και είναι απαραίτητα τόσο για τη μετακίνηση στελεχών της Δημόσιας Διοίκησης και προσκεκλημένων αυτής, όσο και για την ικανοποίηση πάγιων αναγκών φορέων (ΝΠΔΔ) ατόμων με αναπηρία.

Συνεπώς, η Συνομοσπονδία τόνισε ότι στο άρθρο 5 «Επιτρεπόμενο ανώτατο όριο κυβισμού υπηρεσιακών αυτοκινήτων» θα πρέπει να γίνει ειδική αναφορά σε οχήματα προσβάσιμα σε άτομα με αναπηρία, τα οποία αναμφισβήτητα να είναι σύγχρονης τεχνολογίας αλλιά με κυβισμό προσαρμοσμένο στα δεδομένα της αγοράς ώστε να ικανοποιούνται οι διεθνείς απαιτήσεις για την άνετη και ασφαλή μεταφορά ατόμου σε αμαξίδιο.

Παράλληλα, αναφερόμενη στο άρθρο 8 «Στάθμευση αυτοκινήτων», η Ε.Σ.ΑμεΑ. ζήτησε την προσθήκη της υποχρέωσης δημιουργίας ειδικών θέσεων στάθμευσης για τα παραπάνω αναφερόμενα προσβάσιμα οχήματα.

Κατάθεση Υπομνήματος της Ε.Σ.Α.μεΑ. με θέμα Υγεία – Πρόνοια και Άτομα με Αναπηρία & άτομα με χρόνιες παθήσεις*

Τις προτάσεις της επί των στόχων που τίθενται στο Πλαίσιο του Κυβερνητικού Προγράμματος (Κ.Π.) για τη δημιουργία ενός ισχυρού και αποτελεσματικού κοινωνικού κράτους κατέθεσε με Υπόμνημα της στην Υπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης κα Μαριλίτσα Ξενογιαννακοπούλου και στην Υφυπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης κα Φώφη Γεννηματά στις 13.10.09.

Δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην βασική και αναγκαία προϋπόθεση για την ικανοποίησή τους, οι προτάσεις – αιτήματα του εθνικού αναπηρικού κινήματος, συνοψίζονται ως εξής:

- Άμεση σύσταση Διεύθυνσης ατόμων με χρόνιες παθήσεις με αποκλειστικό αντικείμενο την αντιμετώπιση των θεμάτων υγείας που απασχολούν τα άτομα με χρόνιες παθήσεις
- Καθολική πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία σε όλα τα νοσοκομεία, κέντρα υγείας, ιατρεία ασφαλιστικών φορέων και σε όλους τους οργανισμούς που εποπτεύει το Υπουργείο Υγείας
- Δημιουργία Δικτύου Μονάδων Αποκατάστασης, αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών τους και αύξηση των κλινών αποκατάστασης.
- Πρόσληψη ιατρικού, νοσηλευτικού και παραϊατρικού προσωπικού για την κάλυψη των αυξημένων αναγκών στα νοσοκομεία της χώρας
- Αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας προς τα άτομα με χρόνιες παθήσεις (όπως διαβήτης, μεσογειακή αναιμία, νεφροπάθεια κ.λπ.)
- Θεσμική συμμετοχή της Ε.Σ.Α.μεΑ. και των Οργανώσεων Μελών της σε όλους τους Φορείς Σχεδιασμού και Εφαρμογής πολιτικών για την υγεία.
- Προσλήψεις προσωπικού στις μονάδες κοινωνικής φροντίδας
- Αποϊδρυματοποίηση
- Αναμόρφωση της επιδοματικής πολιτικής.
- Δημιουργία Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τη μακροχρόνια φροντίδα.

Υπόμνημα με τις προτάσεις της Ε.Σ.Α.μεΑ. στον Πρωθυπουργό κ. Γ. Παπανδρέου, επί των προγραμματικών δηλώσεων*

Την ανάγκη θέσπισης και εφαρμογής ενός Εθνικού Προγράμματος για την Κοινωνική Ένταξη και την Κοινωνική Προστασία των ατόμων με αναπηρία και την άρση όλων των μορφών διάκρισης σε βάρος τους, ώστε να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά τα προβλήματα που αντιμε-

τωπίζει το 10% του πληθυσμού της χώρας στην καθημερινή του ζωή, τόνισε η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία, με Υπόμνημά της στον Πρωθυπουργό κ. Γιώργο Παπανδρέου στις 13.10.09.

Όπως τονίζεται στην επιστολή, τα άτομα με αναπηρία και οι οικογένειές τους προσδοκούν και αναμένουν ένα Εθνικό Πρόγραμμα με σαφείς στόχους και μετρίσιμα αποτελέσματα, κορωνίδα του οποίου θα είναι αφενός η θεσμική θωράκιση της αναπηρίας στη βάση της δικαιωματικής προσέγγισης, αφετέρου ο δημόσιος χαρακτήρας των πολιτικών και των μέτρων που θα συμπεριληφθούν σε αυτό, στη βάση της παραγράφου 6 του άρθρου 21 του Συντάγματος της χώρας.

Πιο συγκεκριμένα, το Εθνικό Πρόγραμμα για την Κοινωνική Ένταξη και την Κοινωνική Προστασία των ατόμων με αναπηρία θα πρέπει να περιλαμβάνει τους εξής στόχους:

Στόχος 1: Θεσμική θωράκιση της αναπηρίας στη βάση της δικαιωματικής προσέγγισης

Στόχος 2: Ένταξη της διάστασης της αναπηρίας σε όλες τις πολιτικές

Στόχος 3: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων με αναπηρία

Στόχος 4: Παροχή κοινωνικής προστασίας στα άτομα με αναπηρία και τις οικογένειές τους

Στόχος 5: Εισοδηματική ενίσχυση των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους για την επίτευξη μια συνεκτικής κοινωνίας.

Προτάσεις της Ε.Σ.Α.μεΑ. επί του Σχεδίου Νόμου Ενίσχυση Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Εισφορά Κοινωνικής Ευθύνης*

Κατόπιν και της συμμετοχής της στην ηλεκτρονική διαβούλευση που έλαβε χώρα σχετικά με το Σχέδιο Νόμου «Ενίσχυση Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Εισφορά Κοινωνικής Ευθύνης» με το οποίο επιχειρείται η αναδιανομή του εισοδήματος προς όφελος των χαμηλόμισθων και χαμηλοσυνταξιούχων, μεταξύ των οποίων είναι και η πλειοψηφία των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους, η Ε.Σ.Α.μεΑ. απέστειλε στις 06.11.09 στον Υπ. Οικονομικών κ. Γ. Παπακωνσταντίνου επιστολή με τις προτάσεις της για τη βελτίωσή του.

Όπως τονίζεται στην επιστολή, στις ρυθμίσεις του Άρθρου 1 αυτού του Νομοσχεδίου που αφορούν και στα άτομα με αναπηρία και τις οικογένειές τους, δεν έχει ληφθεί υπόψη το πρόσθετο κόστος που πηγάζει από τις ανάγκες της αναπηρίας. Επίσης, από τις ρυθμίσεις αυτές αποκλείονται άτομα με μόνιμες και βαριές αναπηρίες, γεγονός που οδηγεί σε διακρίσεις εντός της ευπαθούς ομάδας των ατόμων με αναπηρία.

* Τα πλήρη κείμενα των επιστολών είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα της Ε.Σ.Α.μεΑ. www.esaea.gr.

European Yearbook of Disability Law

VOLUME 1

Gerard Quinn and Lisa Waddington (EDS.)

Αυτό το νέο βιβλίο είναι μία ανασκόπηση των σημαντικότερων εξελίξεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο όσον αφορά το δίκαιο και την πολιτική για την αναπηρία. Το πεδίο της νομοθεσίας και της πολιτικής για την αναπηρία είναι ταυτόχρονα καινούργιο και ταχέως αναπτυσσόμενο σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Καλύπτει ένα φάσμα διαφορετικών θεματικών τομέων, συμπεριλαμβανομένων της μη διάκρισης, των μεταφορών, της εκπαίδευσης, της απασχόλησης και της στέγασης. Για πρώτη φορά, ο τόμος αυτός συγκεντρώνει μαζί όλες τις σχετικές εξελίξεις και παρέχει ένα απαραίτητο πλαίσιο αναφοράς για δικηγόρους, αναλυτές δημόσιας πολιτικής, ερευνητές, κυβερνητικούς οργανισμούς και ομάδες της Κοινωνίας των Πολιτών.

Το βιβλίο αυτό περιλαμβάνει μια σειρά δοκιμίων για τις τρέχουσες προκλήσεις και εξελίξεις από τους σημαντικότερους αναλυτές και ακαδημαϊκούς στον τομέα. Στόχος του είναι να προσφέρει μια βαθιά γνώση όσον αφορά στην εξέλιξη της ευρωπαϊκής νομοθεσίας και της πολιτικής για την αναπηρία και μια ανάλυση των πιεστικών προκλήσεων σε ένα ευρύ φάσμα τομέων.

Ο πυρήνας του βιβλίου αποτελείται από μια ανασκόπηση των σημαντικότερων γεγονότων των προηγούμενων ετών, καθώς και των πολιτικών και νομικών εξελίξεων εντός των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι μια ανασκόπηση σημαντικών πολιτικών εξελίξεων της ΕΕ, μελετών και άλλων εκδόσεων, νομοθετικών προτάσεων και νομικών περιπτώσεων μη διάκρισης από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, καθώς και αποτελεσμάτων μειζόνων διασκέψεων και άλλων σχετικών εκδηλώσεων.

Το βιβλίο περιλαμβάνει επίσης μία ανασκόπηση σχετικών εξελίξεων στον τομέα των θεμάτων αναπηρίας στο πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης και περιγράφει για παράδειγμα, το έργο της Επιτροπής Υπουργών, την αναδυόμενη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, την αυξανόμενη νομολογία για την αναπηρία του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη, καθώς και τις εξελίξεις στο εσωτερικό άλλων μηχανισμών παρακολούθησης των συνθηκών του Συμβουλίου της Ευρώπης, όπως η Επιτροπή για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων και του Πλαισίου αναπηρία Σύμβασης για την Προστασία των Μειονοτήτων.

Επίσης, εξετάζονται σχετικές εργασίες άλλων ευρωπαϊκών οργανισμών στον τομέα της αναπηρίας, συμπεριλαμβανομένων του ΟΟΣΑ και της Ευρωπαϊκής Διάσκεψης Υπουργών Μεταφορών, ιδίως όσον αφορά το σχεδιασμό έκτακτης ανάγκης και την αναπηρία. Δίνεται μία περιγραφή συναφών δραστηριοτήτων των διαφόρων ευρωπαϊκών ομάδων της Κοινωνίας των Πολιτών, συμπεριλαμβανομένων κυρίως του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία, της Ευρωπαϊκής Συμμαχίας για τη Διαβίωση στην Κοινότητα, και της Υπερασπιστικής Ομάδας για τη Νοντική αναπηρία.

Το βιβλίο αυτό περιλαμβάνει επίσης βιβλιογραφία σημαντικών δημοσιεύσεων στον τομέα της ευρωπαϊκής νομοθεσίας και της πολιτικής για την αναπηρία, καθώς και ένα παράρτημα με τα πλήρη κείμενα των πιο σημαντικών εγγράφων και πολιτικών εξελίξεων.

Θ.Α.

Το EUROPEAN YEARBOOK OF DISABILITY LAW Volume 1

περιέχει:

- ▶ Σειρά δοκιμίων για τις τρέχουσες προκλήσεις και εξελίξεις από τους σημαντικότερους αναλυτές και ακαδημαϊκούς στον τομέα.
- ▶ Ανασκόπηση των σημαντικότερων γεγονότων και εξελίξεων προηγούμενων ετών.
- ▶ Βιβλιογραφία με σημαντικές νέες δημοσιεύσεις σχετικά με την ευρωπαϊκή νομοθεσία και την πολιτική για την αναπηρία.
- ▶ Παράρτημα με τα πλήρη κείμενα των πιο σημαντικών εγγράφων και πολιτικών εξελίξεων.

Διεκδικούμε μαζί

μία **ΝΕΑ** υπηρεσία της **ΕΣΑμεΑ**
στη διάθεση των πολιτών
με ή χωρίς αναπηρία!

Κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να απευθύνεται
καθημερινά σ' αυτήν από τις **08.00** έως τις **16.00**
στο τηλέφωνο **210 9949837** ή μέσω
e-mail **esaea@otenet.gr**

Αρμόδιοι υπάλληλοι:
Φωτεινή Μπερδέκλη και
Παναγιώτης Μαρκοστάμος

Η υπηρεσία μπορεί:

- Να δώσει απάντηση σε ερωτήματα σχετικά με τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία όλων των κατηγοριών.
- Να υποστηρίξει και να συνηγορήσει υπέρ προσωπικών αιτημάτων σχετικά με την αναπηρία.
- Να δώσει πληροφορίες σε ομάδες του γενικού πληθυσμού (π.χ. φοιτητές, ερευνητές, επαγγελματίες κ.λπ.) που ενδιαφέρονται για θέματα αναπηρίας.

ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Ελ. Βενιζέλου 236, 163 41 Ηλιούπολη, Αθήνα

Τηλ. 210 - 9949837 • Fax: 210 - 5238967

e-mail: esaea@otenet.gr • <http://www.esaea.gr>